

K.L.B. RASTINE
1011 COLLEGE STR.
TORONTO, ONT.
M6H 1A8

EXCHANGE

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, June 28, 1994.

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 13 (54-ji metal) • 1994 m. BIRŽELIO - JUNE 28 d. DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

"NL" VALDYBA, REDAKCIJA IR DARBUOTOJAI LINKI VISIEMS SAVO BENDRADARBIAMS, SKAITYTOJAMS IR RĖMĖJAMS MALONIŲ VASAROS ATOSTOGŲ!
SEKANTIS NUMERIS IŠEIS RUGPJŪČIO MĖN. PRADŽIOJE. "NL"

ĮVYKIŲ APŽVALGA B.N.

VĖL NAUJAS PLANAS TAKAI...

Iš Zagrebo pranešama, kad JAV, Europos valstybės ir Rusija ruošiasi patiekti kitą, galutinį teritorinį planą Bosnijai.

Tame plane numatoma 51% Bosnijos-Herzegovinos paskirti Bosnijos musulmonų dominuojamai federacijai ir Bosnijos kroatams. Likusi dalis - Bosnijos Serbams.

Sienos būtų patvirtintos JAV, Rusijos, Britanijos, Prancūzijos ir Vokietijos Užsienio Reikalų ministerių tikriausiai, š.m.liepos mėn. 1 d., Ženevoje.

Šis planas bus pristatytas prez. Clinton'o ir kitų 6-ųjų valstybių vadovų - Britanijos, Kanados, Prancūzijos, Vokietijos, Italijos ir Japonijos. Vėliau prie to prisidės Rusijos prez. Jelcin'as.

Tikimasi, kad šiuo bus galima galų gale užbaigti, ilgai ir nevykusiai iki dabar reaguojant į plataus masto smurto veiksmus, civilinį karą. Jis trunka 27 mėnesius.

"Jeigu musulmonai priimtų šį planą, o Serbai - ne, tuomet ginklų "embargo" Bosnijai būtų panaikintas", - sako vienas JT darbuotojas. "Jeigu Serbai sutiktų, o musulmonai - ne, tai prekybos sankcijos būtų galima laipsniškai nuimti".

Vis dėl to, žinant šio genocidinio civilinio karo skleidėjų charakterį ir prisimenant sulaužytus anksčiau sudarytus susitarimus, susilaikoma nuo didelio optimizmo, nors šis paskutinis planas ir stipriai remiamas prezidentų Clinton'o ir Jelcin'o.

Sekančios kelios savaitės parodys, ar taika laimės, ar išsivystys platesni konfliktai nuožmumo apsestų vadovų ir jų klausančiųjų dėka...

O labiausiai ir vis dar nukenčia civiliai gyventojai, moterys, vaikai... Viso krašto miestai ir kaimai...

• Kanados Užsienio Reikalų min. André OUELLET iniciatyva buvo sušauktas skubus Žmogaus Teisių Komisijos posėdis Ženevoje apsvastyti genocidinių įvykių pasekmes Rwandoje.

Ministeris Ouelette buvo patenkintas, kad Komisija paskyrė JT specialų ryšininką pranešėti apie Žmogaus Teisių padėtį tame nelaimingame krašte. Paskirtasis René DEGNI

SEGUI yra Ivory Coast Universitete Teisių Fakulteto dekanas, tuojau pat išvyko į Rwandą. Iš ten perduos informacijas JT Generaliniam Sekretoriui, Saugumo Tarybai ir Žmogaus Teisių Komisijai 4-ųjų savaitės laikotarpyje su siūlymais kaip sustabdyti JT pažeidimus ir jų išvengti ateityje.

METEORITAS NUKRITO QUEBEC'O PROVINCIOJE

Š.m. birželio mėn. 14 d. dangaus skliaute pasirodė ugnies kamuolys, pasigirdo didelis trenksmas, kurį girdėjo tūkstančiai Quebec'o gyventojų.

St. Robert vietovėje, ūkininko lauke, būrys karvių, sustojęs ratu, atkreipė ūkininko dėmesį. Artėdamas prie jų, jis išgirdo didelį ūžesį, priėjo patikrinti, ką jos taip įsistebeilijo. Pasirodo, duobėje atsirado kėglis didumo savotiškas akmuo, kurio anksčiau ten nebuvo. Pakvietus policiją ir iškvietus specialistus iš Ottawos, paaiškėjo, kad šis akmuo tikrai triukšmingai atkeliavo iš erdvių, ir yra meteorito gabalas.

Paskutinį kartą Kanadoje gabalas meteorito buvo nukritęs prieš 20 metų, Alberto provincijoje.

Didelis trenksmas, atrodė, buvo kilęs perkaitus sušalusiam meteorito vidui, kai jis pasiekė Žemės atmosferą, keliavęs 80 km. greičiu per sekundę.

• KANADOS vyriausybė, atsižvelgdama į gyventojų reikalavimus ir į dažnejančius lytinius nusikaltimus, vykdomus prieš vaikus, numato sugriežtinti jiems kalėjimo bausmes, panaikinti ankstyvąjį atleidimą (iškalėjus, jei gerai elgėsi, 2/3 paskirto bausmės laiko, kaip iki šiol), pastiprinti reabilitacinę terapiją.

Taip pat kiti nusikaltėliai už įsivėlimus į narkotikus, vairuojančius alkoholio įtakoje ir paliekančius nukentėjusius be pagalbos - bausti griežčiau, ir jie bus priversti atlikti pilną bausmę.

• Buvęs HIROŠIMOS meras Takeši Araki, pergyveno 1945 m. rugpjūčio mėn. 6 d. pirmąją pasaulyje atominės bombos ataką, kurios dėka Japonija pralaimėjo karą prieš JAV ir kapituliavo.

Po šio istorinio įvykio Araki pradėjo kampaniją, kad būtų panaikinti atominiai ginklai. Jis kreipėsi į keletą tarptautinių forumų. JT Nusiginklavimo Konferenciją 1982 m. ir 1988 m. į kitas valstybes, nepriklausančias Jungtinių Tautoms.

Švenčiant KANADOS DIENĄ -LIEPOS mėn. 1 d., prie Parlamento rūmų, Ottawoje.

KANADOS federalinė valstybė susikūrė 1867 m. liepos mėn. 1 d. Savo Konstituciją, nepriklausomą nuo Britanijos, paskelbė 1982 m.

Pagal Konstituciją, Kanada yra dvikalbė, daugiakultūrė valstybė. Trečdalis gyventojų nėra nei prancūzų, nei anglų kilmės. Šią politiką įvedė liberalų partijos vyriausybė, Pierre E. Trudeau esant ministru pirmininku.

Sustiprėjus prancūzų separatistiniam judėjimui, Quebec'o provincijoje pirmą kartą rinkimus laimėjus Parti Quebecois, vad. René Lévesque 1976 m., buvo įvesta nemaža reformų, jų tarpe anglų kalbos vartojimo suvaržymas. Taip pat imigrantų vaikai, tiksliai su tam tikromis išimtimis, privalo lankyti tiksliai prancūziškas mokyklas. 1980 m. referendume dauguma Quebec'o gyventojų pasisakė prieš atsiskyrimą nuo Kanados. Paskutiniu metu vėl įkauto atsiskyrimo-suverenumo klausimas ir vėl artėja referendumas.

Araki buvo išrinktas 4 kartus Hirošimos meru tarp 1975-1991 m. Jis mirė š.m.birželio mėn. 16 d., išgyvenęs 78 metus.

Ironiška, kad atominiai ginklai, kurių dabar turi prisigaminusios ir kitos didžiosios valstybės, tapo gal vienintele grėsme ir paskatu nepradėti karo veiksmų...

• Linas SABALYS, reaguodamas į D-DAY minėjimus, parašė "The Gazette" dienraščiui laišką, paminėdamas, kad D-DAY reikšmė ženklinasi nacių tirono ir jo valdžios žlugimą, tačiau Europoje egzistavo ir kitas ne menkesnis tironas-Stalin

nas ir jo režimas, o jam nebuvo taikoma jokia D-DAY...

• Planetų mokslininkas James Pollack NASA Tyrimų Centro mokslininkų yra vertinamas kaip geriausias šios generacijos planetų specialistas. Jis įrodė, jog Veneros planetą supantys debesys yra sudarę iš sulfuro rūgšties ir pirmasis išaiškino, jog ši planeta yra buvusi karštesnė, nes dėka "carbon dioxide" išsivystė joje vadinamoji "šiltadaržio pasekmė". Žemės planetai toks "šiltadaržio sindromas" irgi gresia, ir dėl to jau kuris laikas rūpinamasi.

NAUJOJI KANADOS LIETUVIŲ FONDO VALDYBA:

KLF valdyba, išrinkta per KLF tarybos susirinkimą š.m.gegužės mėn. 31 d., savo pirmajame posėdyje birželio mėn. 14 d. patvirtino savo pasiskirstytas pareigas:

B.Saplys, pirm.; G.Ignaitytė, vice-pirm.; dr.A.Padebinskas, išd.; A.Nausėdas, sek.; ir K.Deksny, narys.

Visi valdybos nariai yra torontiečiai, išskyrus hamiltonietį K.Deksnį.

KLF administratorium lieka A.Juozapavičius.

Sekantis valdybos posėdis numatytas š.m.rugpjūčio mėn.23 d.

AMBASADORIUS STASYS LOZORAITIS PALAIDOTAS

birželio mėn.17 d., NP Seserų vienuolyne, Putname Connecticut valstijoje, šalia vienuolyno esančiose Danguos Vartų kapinėse.

Pagal galiojančią diplomatinio protokolo programą Lietuvos Ambasadoje Washington'e, 2622 16th Str., N.W., Washington, D.C.) š.m.birželio 16 ir 17 d.d. JAV valdžios pareigūnai, užsienio valstybių diplomatai ir kiti asmenys pasirašė Gedulo knygoje.

Lietuvoje, dėl kurios a.a.St.Lozoraitis dirbo visą savo gyvenimą, plačiai paminėtas jo lankymasis Lietuvoje, prisimintas su pagarba "Lietuvos Rytė" ir "Lietuvos Aids", "Lietuvos Rytė", pacituoti jo pasisakymai. "DIENOVIDYJE" atspausdintas nekrologas.

Stasys Lozoraitis mirė nuo plaučių vėžio.

Lietuvos Seimo Opozicijos vadas Vytautas Landsbergis, sužinojęs apie šią mirtį, pareiškė: "...Lietuva nespėjo apdovanoti Stasio Lozoraitio kitkuo, negu didelės dalies dorų žmonių pagarba ir simpatija. Atsirado, deja, ir tokių, kurie tą Lietuvos pasižventę vadino "svetimu" ir net šmeižė, pamėginusi pastoti kelią buvusių komunistų vienvaldystei. Galbūt dabar jie susimąsto ir nulenkia galvas kartu su visa Lietuva jos sūnaus atminimui".

Žinia apie diplomato Stasio Lozoraitio mirtį Lietuvą pasiekė birželio mėn.14-tąją. Gedulo ir Vilties Dieną.

Plazdėjo juodais kaspinais perrištos vėliavos, primindamos daug kam ne tik iš Sibiro trėmimų negrįžusius tautiečius, bet ir netektį žmogaus, kuris po ilgo išsiskyrimo su tėvų žeme, kelis kartus aplankė Lietuvą ir paliko joje neišdildomą pėdsaką.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGA KREIPIASI Į LR PREZIDENTĄ IR SEIMĄ

"LR Vyriausybės 1994 m.vasario 3 d. Nutarimo Nr.74, 2-ąjį str. "Padidinti pensijas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų sistemos nedirbantiems pensininkams išėjusiems į pensiją iki 1991 m. gruodžio 31 d.-50%", įvertiname kaip nusikaltimą žmoniskumui ir teisingumui. Netelsėtu bausmių (o gal net ir genocido) vykdytojai apdovanojami, o jų aukos, ištverę tardymų ir lagerių kančias, šiuo metu - nedarbingi pensininkai- užmirštami.

Vadovaujantis Lietuvos gyventojų pensinio aprūpinimo gerinimo įstatymu, pensijos reabilituotiems politrepresuotiems buvo padidintos. Dabar, remiantis nauju pensijų įstatymu, jos sumažėjo. Valstybės biudžetui ir "Sodrai" trūksta lėšų, ir vis dėlto, esant biudžeto deficitui, didinamos pensijos mūsų kančių vykdytojams. Be to, mokamos įvairios rentos, personalinės pensijos net nežinia už kokius nuopelnus. Tokius Valstybės veiksmus vertiname kaip pasityčiojimą iš mūsų kančių.

Prašome Prezidentą ir Seimą atšaukti Vyriausybės 1994 m. vasario 3 d. Nutarimo Nr.74 2-ąjį str. Priešingu atveju būsim priversti kreiptis į tarptautines žmogaus ir Piliečių Teisių Gynimo organizacijas.

Šis kreipimasis buvo vienbalsiai priimtas LPKTS tarybos ir rajonų skyrių pirmininkų konferencijoje 1994. 5. 14 d. Kaune. /"Tremtinys" Nr. 11, 1994/

PRINCAS CHARLES PAKEISTŲ MONARCHO VAIDMENI

Londono "The Sunday Times" skelbia, kad princas Charles, Britanijos sosto įpėdinis mano, jog Anglijos Bažnyčia turėtų būti atskirta nuo valstybės ir monarchija neturėtų būti jos galva. Televizijos pasikalbėjime Princas pareiškė, kad "monarchijai tiek katalikai, tiek ir protestantai, šalia islamiečių, indų ar zoroastrų tikėjimo yra vienodai svarbūs", nes Britaniją sudaro daugiakalbė ir daugiareliginė visuomenė.

BOSNIJOJE MUSULMONAI ATSIEME UZGROBTA VIETOVĖ

Bosnijos vyriausybės kariai išstūmė centrinės Bosnijos kalnuose įstvirtinuosius Serbus. Jie nori užimti kelią, jungiantį Tuzlą ir Zenicą, kuriuo būtų galima pristatyti gėrybes į centrinę Bosniją apvalius metus.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Lietuvoje

B.N. REFERENDUMU NEBEGALIMA PRIIMTI ĮSTATYMU

Vilnius, birželio 9d. (AGEP) - Lietuvos Demokratinės Darbo Partijos frakcijos Seime daugumai nubalsavus, referendumu nebegalima priimti konkrečių įstatymų, piliečiai gali tik pasisakyti už nuostatas, pagal kurias parengiamas įstatymas.

Dvi LDDP siūlytos pataisos buvo atmestos, būtent šios: LDDP atstovai siūlė pataisą, pagal kurią referendumu organizatoriai turi pervesti biudžetui 2,5 mil. litų. Jie taip pat siūlė pataisą, pagal kurią valstybės ar piliečių patir-

ti ekonominiai nuostoliai būtų išieškomi iš referendumo organizatorių ir piliečių pasirašiusių už referendumo organizavimą.

LIETUVIS SMUKININKAS PRIIMTAS Į JUILLARD MUZIKOS MOKYKLĄ

Pasaulinio garso Juillard Muzikos Mokykla New York'e priėmė jauną Lietuvos smukininką Vilhelmą Čepinskį. Smuiko fakultetas buvo likę 4 vietas, o kandidatų įstojimui - 95.

Vilhelmas pasirodė labai gerai ir buvo priimtas. Po perklauso jis sugrįžo į Lietuvą išlaikyti baigiamuosius gimnazijos egzaminus, vasarą koncertuos Lietuvoje ir Lenkijoje. Rugsėjo mėnesį dalyvaus Juillard Tarptautiniame

Smukininkų Konkurse Italijoje ir po to sugrįš studijuoti į Juillard Muzikos fakultetą.

LIETUVA IR LATVIJA SUTARĖ DĖL SIENOS

Vilnius, birželio 9d. (AGEP) - Lietuvos ir Latvijos premjerai sutarė dėl šalių valstybinės sienos juroje. Tačiau kol kas nesutarta dėl nedidelės dalies ekonominės dviejų valstybių sienos. Šiame 5 kv. kilometru plotelyje, esančiame 100-to kilometru nuo valstybių krantų, amerikiečių kompanija AMOCO Corp. aptiko naftos telkinį. Ekspertų nuomone galimos atrastų telkinių pajamos yra apie 950 mil. dolerių per metus.

BEVEIK SUSTOJO PREKYBA NAUJAIS AUTOMOBILIAIS

Vilnius, birželio 2 d. (AGEP) - Dėl pridėtinės vertės mokesčio įvedimo beveik sustojo prekyba naujais automobiliais. Jei kovo mėnesį buvo parduota 70 "Volvo" automobilių, tai gegužės mėnesį tik trys.

Įvedus pridėtinės vertės mokestį automobiliai pabrango penktadaliu. Žmonės ėmė pirkti mašinas užsienyje ir ivaždinti į Lietuvą nurodo žymiai mažesnę pirkimo kainą. Jei automobilis brangesnis, negu 60,000 litų, reikia dar sumokėti 15% "prabangos" mokestį.

BUDINT KGB RŪMUOSE

Paspiktingą valdžios neteisėtą elgesį ir klaidą, politiniai kaliniai ir tremtiniai, palikę namų darbus, dieną naktį saugo Genocido Archyvus. Rūmuose jau budėjo daugiau kaip 3,000 žmonių. Šiai jų akcijai pritaria visuomenė. Užsieniečiai stebisi tokia atkaklia kova už tiesą, už okupantų archyvinį dokumentų išsaugojimą, taip pat ir valdžios abejingumą akcijos dalyvių reikalavimams.

Mus stebina ir prof. V.Skuodžio nepasitraukimas nuo jam siūlomo posto, prieš ką ir protestuojama.

KGB rūmų budėtojus gegužės mėn. viduryje pasveikino Muzikos Akademijos Instrumentinis Ansamblis "Sutartinė" su 2 solistais - Zita Grigienė ir Romu Vešlota. Didelis būrys publikos jiems nuširdžiai dėkojo.

Po to budėtojams koncertavo Druskininkų Politiinių Kalinių ir Tremtinių Ansamblis "Dainava", buvo paskaityta poezija.

ĮTEIKTOS VALDO ADAMKAUS PREMIJOS

Šių metų premijas už gamtosaugą laimėjo geografas Vilniaus U-to prof. Česlovas Kudaba (pomirtinė

premija) ir Vaclovas Inta, unikalių akmenų muziejaus Mosėdyje, Skuodo rajone įkurėjas bei direktorius.

Šias premijas - po \$1.000 JAV dolerių iteikė pats V.Adamkus Vilniuje Č.Kudabos žmonai Daliai ir V.Intos įgaliotiems atstovams, nes jis pats serga.

Gediminas Vagnorius praneša, kad Tėvynės Sąjunga parašė Tarptautinio Valiutos Fondo (TVF) vadovams, jog jie paaikšintų, ar P.Cornelius'o pasakyti kai kurie teiginiai per susitikimą su Tėvynės Sąjungos atstovais yra jo "asmeninis supratimas", ar TVF nuomonė.

PRADĖJO VEIKTI GREITIEJI TRAUKINIAI

Pagal naują tvarkaraštį,

nuo š.m.gegužės mėn. 29 d. pradėjo veikti greitieji traukiniai iš Vilniaus į Kauną, Klaipėdą, Druskininkus ir atgal.

Važiuojantys greituoju traukiniu Vilnius-Kaunas moka už bilietą 3,2 lito. Važiuojant paprastu - 2,6 lito.

Nors nuo birželio mėn. 1 d. šiek tiek pabrango traukinio kainos, tačiau dar žymiai pigesnės, negu kelionė autobusu.

Nuo liepos 1 d. greituoju traukiniu iš Vilniaus į Klaipėdą ir atgal bus galima nuvykti trumpiau nei per 5 valandas.

Yra II-os ir I-os klasės vagonų, kuriais kelionė šiek tiek brangesnė.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO OPOZICIJOS PRANEŠIMAS

Tėvynės Sąjungos (LK) Valdybos pirm. G.VAGNORIUS apie ekonominį referendumą ir Konservatorių susitikimą su TVF atstovu Peter CORNELIUS

Seimo opozicijos spaudos konferencijoje Tėvynės Sąjungos V-bos pirm. G. Vagnorius pasakė, jog nors skelbiama apie stabilizavimąsi, tačiau tikrovėje gilėjanti ekonominė krizė perauga į sąmoningai ar nesąmoningai stumiamą ūkio katastrofą. Per pusantrų metų pramonės gamybos lygis nusmuko 3.5 karto ir kas mėnesį vidutiniškai dar po 10% krenta.

Dėl perkamojo pajėgumo dirbtinio nusmukdymo žlunga verslas, nes ir už trečdali kainos nieko neįmanoma parduoti, nėra pinigų, nėra pirkėjų, ir dėl to stoja ne tik gamyba, bet ir prekyba. Perkamajam pajėgumui esant arti nulio, stebina, jog Vyriausybė ir Centrinis Bankas, gaunamus iš užsienio kreditus naudoja ne Lietuvoje, o laiko užsienio bankuose: už juos mokama 7% palūkanų, o laikant užsienio bankuose - gaunama 4%. Ar tai nesusi-gaudymas ekonomikoje, ar sąmoningas žlugdymas? G. Vagnoriaus nuomone, rezultatas akivaizdus: rugsėjo mėnesį pramonės galime nebeturėti; Vyriausybė neskelbia jokie veiksmų plano, gyvena tik kasdieninėmis problemomis.

Ekonominio referendumo paskirtis, sakė G. Vagnorius, žymiai didesnė negu indėlių atstatymas; referendumu siekiama, jei bus priimtas šis įstatymas, kad būtų pastūmėta gamyba, išsaugotos darbo vietos, padidintas perkamasis pajėgumas - tai būdas priversti Vyriausybę ir Prezidentą vykdyti savo pareigas. Dėl ekonominio referendumo jau surinkta apie 500.000 parašų. Bandymai atbuline data taisyti referendumo įstatymą, liudija apie valdančios partijos negalėjimą valdyti krašto. Į abejones, ar šis įstatymas nesukels infliacijos, G. Vagnorius atsakė, jog taip galėtų įvykti, jei indėliai būtų atstatomi kitokiais būdais, negu numatyta pateiktame įstatymo projekte. Siekdami labiau apsaugoti nuo galimų netikėtumų, įvertindami LDDP valdžios galimybes, įstatymo rengėjai dar kartą perredaguos projektą, įtraukdami papildomus saugiklius.

Komentuodamas Tėvynės Sąjungos susitikimą su Tarptautinio Valiutos Fondo atstovu P. Cornelius'u, G. Vagnorius pabrėžė, jog jo pasisakymai kai kuriais ekonominiiais klausimais yra vertintini kaip skandalingi. Dalyvavusius susitikime nustebino tvirtinimas, jog SSRS padarė neva paslauga, nusavindama Lietuvos gyventojų santaupas. Nustebino ir Cornelius'o teiginys, jog Lietuva, privatizuodama įmones ir taip uždirbdama keletą šimtų milijonų dolerių, gali turėti neigiamų pasekmių. Tačiau labiausiai stebina bandymas privalumu laikyti valstybės užsienio prekybos deficitą, t.y. lyg Lietuva turėtų siekti, kad užsienio prekybos balansas būtų neigiamas ilgesnį laiką. Paprastai tai laikoma valstybės nelaime, nes koks yra užsienio prekybos deficitas, tokiu mastu nuvertėja pinigai, kyla infliacija.

G. Vagnorius pasakė, jog išsiųstas laiškas TVF vadovams, kuriame prašoma "patvirtinti arba paneigti p. Cornelius'o išsakytas mintis, nes p. Cornelius taip ir negalėjo pasakyti, ar tai yra TVF nuostata, ar tai yra jo asmeninis supratimas apie ekonomiką. Jeigu iš tikro šiuo metu TVF atstovas kažkokiu būdu skatina panašią Vyriausybės politiką ar bando siekti užsienio prekybos deficito, tai tokia politika stumtų valstybę į katastrofą (...). Bet kuriuo atveju mes nenorėtume, kad dėl vieno ar kito TVF atstovo pasisakymo būtų kompromituojama gana įtakinga, gana rimta organizacija".

Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos spaudos atstovė, Rasa Rastauskienė

XXI-asis Baltiečių Vakarų Parlamento rūmuose, Ottawoje, 1994.IV.26 d. Parlamento narys Jesse Flis, Vakarų globos komiteto ko-pirmininkas su ankstyvųjų Baltiečių Vakarų ruošėjais. Iš kairės: E. Parups (jos mires vyras Edvin Parups, Latvių Bendruomenės atstovas 12 metų), Walter Pent (Estų Bendruomenės - 16 metų, Juozas Danys (Lietuvių Bendruomenės - 16 m.), J. Flis'o duktė.

Nuotr. D. Danienės
/Plačiau žiūr. 3 psl./

TĖVYNĖS SĄJUNGA (KONSERVATORIAI) KVIEČIA Į JAUNŲJŲ KONSERVATORIŲ VASAROS STOVYKLĄ

TRAKUOSE, LIEPOS 10-17 d.d.

Liepos 10 d. dalyvių registracija Vilniuje, Seimo Rūmuose. 12 val. išvyksta į Trakus. Pagrindinis pokalbis "Lietuvos politinė-ekonominė situacija", praneša Tautos Sąjungos(LK) V-bos pirm. G.Vagnorius. Susipažinimo laužas.

Liepos 11 d. pagrindiniai pokalbiai: "Valstybės valdymas"-L.Andrikiene, A.Kubilius. "Seimo sudarymas (frakcijos, Seimo Vadovybės rinkimai, komitetai). Vyriausybės sudarymas". Seminaras: "Seimo Statutas. Vyriausybės įstatymo komentarai. Prezidento įgaliojimai". Pranešėjai: Seimo nariai V.Žiemelis, A.Kubilius, L.Andrikiene. Vėliau-Disco.

Liepos 12 d. Rytinis Seimo posėdis.Dienotvarkėje-"Valstybinis saugumas (kažin kodėl vis rašoma "Nacionalinis". Red.). Rusijos reikalavimas leisti karinį tranzitą per Lietuvos teritoriją." Komitetų posėdžiai, Frakcijų posėdžiai. Vakarinis Seimo posėdis (sprendimų priėmimas, balsavimas).

Po laisvo laiko ir vakarienės - pranešėjai: ambas. Č. Stankevičius, SKAT'o vadas A.Pocius: "Rusijos politika Lietuvos ir kitų Baltijos šalių atžvilgiu: ekonominės sankcijos, kariuomenės išvedimo klausimo sprendimas, karinio tranzito per svetimą teritoriją problemos sprendimas". Šokiai, Žaidimai, etc.

Liepos 13 d. Rytiniame Seimo posėdyje dienotvarkė: "Lietuvos vidaus padėtis (bedarystė, masiniai neramumai, artėjantis visuotinis streikas)". Po pietų - komitetų posėdžiai, frakcijų posėdžiai, vakariniame Seimo posėdyje-sprendimų priėmimas, balsavimas. Vakare- pranešėjai: prof. V.Landsbergis, LR Vidaus Reikalų ministro pavaduotojas P.Liubartas: "Lietuvos vidaus padėtis". Disco.

Liepos 14 d. Rytinis Seimo posėdis- dienotvarkėje: "Žemės ūkio reformos aptarimas". Ekskursija į Trakus. Po pietų- frakcijų posėdžiai, sprendimų priėmimas, balsavimas. Po vakarienės- diskusija "Žemės ūkis - prioritetinga Lietuvos ūkio šaka?". Dalyvauja: Seimo nariai V.Lapė, M. Treinys. Užsienio svečių vakaras.

Liepos 15 d. - Dienotvarkėje-"Valstybės finansų sistemos krizė (biudžeto deficitas ir nemokumas, masinis komercinių bankų bankrotas, užsienio spaudimas grąžinti skolas". Vakariniame Seimo posėdyje- sprendimų priėmimas, balsavimas. Po vakarienės, pranešėjai: Seimo narė E.Kunevičienė, R.Visokavičius: "Valstybės finansų sistema: kaip ji turi būti tvarkoma".

Liepos 16 d. - Dienotvarkėje - "Nusikalstamumas ir teisės pažeidimai bei kova su jais". Baigiamas Seimo posėdis. Šešėlinės jaunųjų konservatorių vyriausybės ataskaita. Naujos vyriausybės rinkimai. Po vakarienės - Stovyklos aptarimas. Atsisveikinimo vakaras. Dalyvauja - TS (LK) pirm. prof. V.Landsbergis, Seimo nariai.

PROGRAMA DRUSKININKUOSE

Liepos 18 d: 10 val.r. Registracija Vilniuje, Seimo rū -

muose. Išvykimas į Druskininkus. Dalyvauja G.Vagnorius, Seimo nariai, spaudos atstovai, svečiai iš užsienio. Pranešėjas: G.Vagnorius - "Lietuvos politinė ekonominė situacija".

Liepos 19 d. programa skirta ideologijai: Liberalizmas ir centrizmas. Pranešėjai - V.Radžvilas (Liberalų Sąjunga) Seimo narys R.Ozolas (Centro Sąjunga). LDDP ir LSDP-ideologija, programa. Pranešėjai G.Kirkilas (LDDP) ir R.Dagys (LSDP). Po pietų - LTS ir LKDP ideologija, programa. Pranešėjai R.Smetona (LTS) ir E.Vareikis (LKDP). Po vakarienės- Tėvynės Sąjunga - ideologija, programa. Pranešėjas vicep. M.Laurinkus. Disco.

Liepos 20 d.: "Konstitucinis Teismas Lietuvoje ir kitur". Pranešėjas LR Konstitucinio Teismo teisėjas S.Stačiokas. "JAV teisinė sistema". Pranešėja adv.d. R.Narušienė (JAV). Po pietų ir laisvo laiko - "Kanados Teisinė Sistema ir jos pritaikymo Galimybės Lietuvoje". Pranešėjas- Seimo narys V.Žiemelis. Po vakarienės - "Teisė ir teisėtvara užsienio valstybėse. Teisinė padėtis Lietuvoje. Teisinis "nihilizmas". Pranešėjai- svečiai iš užsienio.

Liepos 21 d. - Tema-"Užsienio Politika. D.Britanijos užsienio politika Lietuvos diplomato akimis". Pranešėjas: dr.A.Nesavas."Prancūzijos užsienio politika. Lietuvos integracija į ES, VES. Lietuvos-Prancūzijos bendradarbiavimas. Pranešėjas- Prancūzijos Respublikos Ambasadorius Lietuvoje, J.E.Philippe Suremain. Po pietų- kelionė garlaiviu į Liškiavą, ten ekskursija. Po vakarienės-"Tėvynės Sąjungos užsienio politika. Lietuvos valstybinis saugumas (vel "nacionalinis"...Red.). Kolektyvinis saugumas (NATO, Vyšegradas)". Pranešėjas - prof.V.Landsbergis. Kelionė garlaiviu į Druskininkus.

Liepos 22 d. - Tema-"Kultūra. Poezija: tradicija ir dabartis". Pranešėjas K.Platelis."Kultūros politika". Pranešėjas - prof. V. Kubilius. Po pietų ir laisvo laiko-"M.K.Čiurlionis ir dabartis". Pranešėjai- prof. V.Landsbergis ir A.Nedzelskis. Po vakarienės- diskusijos ir poezijos vakaras. Dalyvauja poetai: K.Platelis, V.Bložė, S.Geda, vertėjas A.Dambrauskas, J.Erickas, K.Saja.

Liepos 23 d. - Tema-"Vakary Valstybių Parama Lietuvai". "Atviros Lietuvos Fondas: tikslai, veiklos kryptys, projektai". Pranešėjas ALF dir. Vyt.Gruodis. Po pertraukos: "PHARE programa Lietuvai. Užsienio fondai ir bankai. Užsienio investacijos Lietuvoje". Pranešėjas PHARE atstov. Po pietų ir laisvalaikio - Šauniasių konservatoriaus ir konservatorės rinkimai (I tūras). Po vakarienės - II-as tūras ir atsisveikinimo vakaras.

Liepos 24 d. - Po pusryčių žygis pėsčiomis į muziejų "Girios Aidas". Po pietų - stovyklos uždarymas. Grįžtama į Vilnių.

Organizacinį Komitetą sudaro:Laima Andrikiene, Andrius Kubilius, Vidmantas Žiemelis, Juozas Medziukas, Virginijus Skaburskis, Loreta Gimžūnaitė, Milda Ramanauskaitė.

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

Iš ministro A. Ouelette kalbos

Baltiečių Vakare 1994.IV.26 d. Kanados Parlamento rūmuose Ottawoje Užsienių Reikalų ministras André Ouelette sveikino vyriausybės vardu ir išreiškė Kanados politinius ir ekonominius požiūrius Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu.

"Ši vyriausybė laikosi tos pačios politikos kaip ir ankstyvesnės. Kanada niekada nepripažino Baltijos kraštų okupacijos, pirmoji atstatė diplomatinis santykius su Lietuva, jai atkūrus Nepriklausomybę."

"Su nuostaba ir pasigėrėjimu stebėjome Lietuvos, Latvijos nepaprastą ryžtą atkurti nepriklausomybę. Tai pasiekus, reikia vykdyti ekonomikos planavimą ir įtvirtinimą. Kanada tai remia."

"Kanada suteikė virš 14 milijonų dolerių 70-čiai techninių projektų vykdymui. Didžiausia parama - 2,4 mil. dolerių buvo administracijos, ekonomikos organizavimo ir planavimo mokymui; kitas 1,2 mil. dolerių yra municipalinių projektų Tallinne, Rygoje ir Vilniuje paramai."

"Remiamas Lietuvoje "La Caisse Desjardins" bankinės sistemos kūrimas (\$700,000), panaudojant Kanados lietuvių ekspertę. Pradėta pasitarimai panaikinti dvigubus eksporto-importo mokesčius, kas padės augti prekybai ir gamybai."

"Man malonu pranešti, kad Kanada paskyrė papildomai 1,5 mil. dolerių paramos vaistams ir medikamentams. Kanada jaučia pareigą užtikrinti Baltijos valstybių suverenumą ir saugumą. Kanada primygtinai reikalauja, kad Rusija išvestų likusią kariuomenę iš Baltijos kraštų iki š.m. rugpjūčio 31 dienos."

"Kanada džiaugiasi, kad visos trys Pabaltijo valstybės įsijungia į NATO partnerystę taikai, užtikrinant to regiono saugumą ir stabilumą. NATO atstovai, įskaitant ir kanadiečius, neseniai lankėsi Vilniuje aptarti planavimą. Ministras pirmininkas J. Chrétien siekia palaipsniui išplėsti saugumą ir sudaryti sąlygas įsijungti Pabaltijo valstybėms į Vakarų pasaulį. Apie tai kalbėjau Lenkijoje, Ukrainoje ir kituose Europos kraštuose. Norima, kad anksčiau Sovietų kontroliuojami kraštai kooperuotų politiniai ir ekonominiai ir įsijungtų į Vakarų pasaulį. Jokių būdų ši akcija nėra nukreipta prieš Rusiją, - laukiama, kad į partnerystę taikai įsijungs ir tie kraštai, kuriuose dabartinis režimas dar nėra tam pasirėngęs. Visa to tikslas - politiniai ir ekonominiai stabili Europa."

Svarbu tolerancija

"Kanada yra žinoma kaip kraštas, inkorporuojantis skirtingų kultūrų, kilmės žmones ir ugdantis tolerantiškumą, bendradarbiavimą. Atskirų grupių identiskumas paliekamas koks yra. Tai praturtina Kanados gyvenimą. Tikuosi, kad Baltijos kraštuose bus vykdomas tolerantiškumas ir sugyvenimas, integruojant rusakalbius ir siekiant valstybinio identiteto. Manau, kad jūs padėsite įgyvendinti šias vizijas Baltijos kraštuose, patys tai patyrę Kanadoje."

Parlamentarų pasisakymai

Parlamento narys Jesse Flis (Parkdale - High Park, Toronto), šio Vakarų globos komiteto pirmininkas, yra Užsienio reikalų ministro parlamentinis sekretorius. Jis pristatė Vakarų garbės svečių ir kalbėtojų Užsienio reik. ministrą A. Ouelette, pažymėdamas, kad ministras tuoj pat sutiko dalyvauti ir padaryti pranešimą, nors tą pačią dieną turėjo ir kitų išpareigojimų.

Jesse Flis buvo Kanados parlamento narių Komisijos, skirtos stebėti rinkimus Lietuvoje 1990 m. Savo trumpoje kalboje jis vaizdiškai papasakojo kaip 1991 m. sausio mėnesį Aukščiausiosios Tarybos rūmai betono blokais, spygliuotomis vielomis, smėlio maišais buvo apsitvėrę prieš galimus sovietų kariuomenės puolimus.

J. Flis keturiolika metų buvo Baltiečių Vakarų globos komiteto narys. Keletą kartų yra įnešęs rezoliucijas Kanados parlamentarų posėdžiuose, smerkiančias tuometinę sovietų okupaciją. Jis buvo 1991 m. vienas iš iniciatorių, įkuriant "Baltijos valstybių ir parlamentarų draugystės grupę", kurios nariai (jų buvo apie 40), parlamento posėdžiuose ragindavo Kanados vyriausybę remti Lietuvos, Latvijos ir Estijos siekimus pilnai nepriklausomybei atgauti. Jesse Flis siūlė tokią grupę atgaivinti.

Antram Vakarų globos komiteto ko-pirmininkui senatoriui S. Haidas staiga susirgus, senatorius Theriault, pasveikindamas dalyvius, supažindino su garbės konsalais: Estijos - Ilmer Hensoo, Latvijos - Guntis Silins, Lietuvos - Haris Lapas. Taip pat buvo atvykęs iš JAV Estijos ambasadorius Thomas I.

Baltiečių kalbėtojai

Latvių evangelikų vyskupas Elmars Rozitis pasakė prieš vakarienei pradedant, gerokai ištęstą invokaciją.

Dabartinė Kanados Baltų Federacijos pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė pasakė kalbą federacijos - Lietuvių, Latvių ir Estų Bendruomenių Kanadoje - vardu. Paminėjo Baltiečių Vakarų istoriją, eilę palankių Kanados vyriausybės veiksmų Baltijos valstybėms dar tik siekiant nepriklausomybės atkūrimo ir jį vykdančią.

Estų Bendruomenės Kanadoje pirm. Laas Leivat padėkojo atsilankiusiems parlamento ir senato bei Užsienių reikalų ministerijos atstovams, pristatė pirmųjų 16-kos Vakarų organizatorių, dabar "veteranus": Walter Pent ir Juozą Danį, - padėkojo vakaro ruošėjams.

Vakaro raida

Pradėta keliasdešimt minučių priėmimu, skirtame pasikalbėjimams atskirame kambaryje. Vaisės vyko didžiojoje gražioje salėje, patiems pasitarnaujant užkandžiais, kava nuo atskirai paruoštų stalų. Kalbos ir programa buvo klausoma sėdint prie atskirų stalų.

Koncertinę dalį atliko estų baritonas Avo Kittask, padainavęs ariją iš "Sevillijos Kirpėjo" (Rossini) ir "Nepasiekiamas sapnas" (Leigh). Šiltai sutiktas dar padainavo Valentino ariją iš operos "Faustas" (Gounod), akompanavo Ottawos latvių vargonininkė Natalija Indrusaitis.

Rasa Jurkutė iš Ottawos buvo sklandi Vakarų programos pranešėja anglų ir prancūzų kalbomis.

Bendros pastabos

Statistinių žinių apie atsilankiusius negauta. Atrodo, buvo apie 150 dalyvių, tarp jų sakoma, 60-70 parlamentarų, jų svečių ir Užsienių reikalų ministerijos tarnautojų 1994. VI. 28

(pastarųjų buvę apie bene 20). Kadangi nepanaudota įprasto tautinių vėliavėlių ar ženklelių prisegimo, tai nebuvo įmanoma atpažinti parlamentarų, išskyrus, jei sėdėjai kartu prie stalo. Buvo numatyta baltiečiams po 25 dalyvius, bet lietuviai savo kontingeto neužpildė (buvo arti 20).

KLB buvo laikoma šio Vakarų ruošėja, bet iš Toronto mūsų didžiausio veiklos centro, atvyko tik trys valdybos atstovai. Menkoka reprezentacija, susitinkant su keliasdešimties parlamentarų ir Užsienio reikalų ministerijos pareigūnų. Šiaip dar buvo 3 iš Montrealio ir 12 iš Ottawos Bendruomenės atstovų.

Keitėsi organizavimo būdai

Pirmojo tokio Baltiečių Vakarų iniciatorius buvo senatorius P. Yuzyk, sudaręs 6-ių parlamentarų globos komitetą (toks komitetas reikalingas leisti renginį parlamento pastatuose), ruošą atliko visų trijų bendruomenių valdybos Toronte ir Ottawoje. Skaityta, kad tai vienkartinis parengimas, ir dėl išlaidų, nemažo darbo, centras Toronte nenorėjo toliau tęsti.

Matydamas didelę ir nepaprastą galimybę susitikti su didesniu skaičiumi parlamentarų, as pasiūliau tradiciją tęsti, perorganizuojant formatą, pavesti organizacinį darbą vesti Ottawoje eantiems Bendruomenių krašto tarybų nariams. Mums esant Ottawoje, dirbant valstybinėse įstaigose ir turint nuolatinį kontaktą su parlamentarais, buvo galima daug ką atlikti be jokių išlaidų Bendruomenėms, o daug kitų - už pusę ar trečdali sumos, kurią reiktų mokėti Ottawoje, organizuojant iš Toronto.

Centrinių įstaigų paskirti igaliotiniai Ottawoje veikė autonomiškai. Tokio susitarimo privalumai buvo tai, kad Ottawos komitetas savanoriškai veikė praktiškai visą metą, ir kas svarbu, turėjo nuolatinius artimus ryšius su parlamentarų globos komitetu, ir įvairiais valdžios pareigūnais. Pats globos komitetas išaugo iki 50 narių iš visų partijų, kas rodė parlamentarų pritarimą Baltiečių siekiams.

1989 m. Latvių Bendruomenės valdybai pasiūlius ir tuometinei KLB valdybai pritarus, organizavimo darbai perimti Centro Toronte. Negalint Centro valdyboms pasvesti pakankamai laiko ir prisidėjus papildomoms išlaidoms (nustojus veltui atliekamų darbų Ottawoje) pradėta mažinti kultūrinės ir informacinės programos. 1991 ir 1992 m. renginys suprastėjo į vadinamą "kokteilių" priėmimą, kur viskas vyksta atvykusiems stovint ir esant nemokėsimam programos pravedimui, "Tėviškės Žiburių" korespondentas, dalyvavęs anksčiau daugelyje Baltiečių Vakarų, tokį renginį apibūdino kaip "stovinėjimą", gurkšnįjimą ir savitarpio (tarp atvykusių lietuvių) "pasisėkėsimą".

Šiais metais organizaciniai darbai parlamento rūmuose buvo pavesti Ottawos Apylinkės valdybai ir ji daug geriau ir sklandžiau viską sutvarkė, negu kad buvo pereinama "Vakare". Pranešimų ir programos buvo klausoma prie gerai sutvarkytų stalų, patogiai sėdint, o iš bufeto vėliau buvo galima pasivaikinti. Pranešėja R. Jurkutė tvarkingai ir sklandžiai pravedė programą.

Ottawos KLB pirmininkei S. Balsevičienei talkino valdybos nariai, daugiausia vicepirm. B. Eimantienė, pavaduodama pirmininkę.

Vadovai neturi politinės nuovokos

1993 m. Baltiečių vakarų neįvyko. Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos suvažiavime 1993.XI.6 d. valdyba pareiškia, kad nemato prasmės tolimesniems Baltiečių vakarams. "Reikės, naujai įsikišti ir rasti būdų tinkamai įtaigoti Kanados parlamentarų, nes Baltiečių vakaro formatas jau atgyvenęs".

"Naujai išrinkta Kanados federalinė vyriausybė pareikalaus naujų ryšių, ir naujo aiškinimosi..." (Tėviškės Žiburiai", 1993, nr. 48, p.2 - "Lietuvybė ir Lietuva").

Nustebau. Ar KLB vadovai po rytmečio snaudulio tebesapnuoja?

Per 20 metų įvyko ketveri rinkimai, bet Baltiečių Vakarai vyko be pertraukos. Globos komitetas buvo sudar-

APSISPRENDIMAS

/ Is kun. ROBERTO GRIGO knygos

REKRŪTO ATSIMINIMAI/

Po lėktuvo sparnu, kaip poetinėje Maironio vizijoje, išryškėja skaudžiai savi tolstančios tėvynės kontūrai: garbanoti pušynai, juos sudalijusios geltonos kelių gyslos, mažyčių namelių virtinės. Praėjo tie laikai, earinės imperijos gadyne, kai apylinkė atsipirkdavo viena auka - siūsdavo nesugrįžtinai rekrūtą, gyvą duoklę, tačiau tuo ir pasibaigavo militarinis lietuvių įnašas. Žlugo "tautų kalėjimų" praminta Rusijos valstybė, bet tuoju atgaivinta socialistinės imperijos pavidalu, susigrąžino buvusias kalnes, tarp jų ir tris Pabaltijo respublikas. Sugrįžo kasmet renkanti duoklę žmonėmis juoda rekrutavimo tradicija.

Ir štai "Aerofloto" laineris TU skraidina mus į rytus - apie 40 šaukiamųjų amžiaus vaikinų, lydimų "pirklio", šokolado spalvos azijiečio praporščiko. Tai tik maža dalis iš keleto šimtų, vakar surinktų į Vilniaus karinio komisariato kiemą. Ir nejučia mintis plakasi žemyn, prie tu šaknų, tų versmių, tų širdžių, su kuriomis kancija suvirino ir nuo kurių visus dabar kruvinai plėšia vienodas lėktuvo gausmas.

Gegužės 13-oji buvo išleistuvių diena. Bičiuliai. Kas galėjo stipriau paremti negu Jūs, būriu atėję prie Dievo Stalo? Paskui, Tėveliams palaiminus, Jūs laukėte šventorioje, ir degė Jūsų rankose gėlės, o lūpose paramos ir padėsinimo žodžiai. Jus iškėlė paprastą fanerą išdeginą Nazaretą Mergaitės su Kūdikiu paveikslą, tačiau man jis liks gražesnis ir už Rafaelio sedevrus, kadangi jį kūrė meilė... Kitoje pusėje buvo tokia pat primityvia technika išpausti kuklūs žodžiai apie tai, kad mes patys nedaug tegalime, bet vieni už kitus melsimės. Dėkodamas tada pasakiau, jog didžiausias skausmas būtų sugrįžus rasti Jus pasikeitusius. Neisaukite iš Kristaus meilės! Neisaukite iš Lietuvos meilės! Neprekiuokite ištikinimais savo pirmgimystės teise! Ir palinkėjau, kad per dvejus išsiskyrimo metus Jūs dvigubai išaugtumėte, o tarybų valdžia - dvigubai susitrauktų. Tų žodžių netaikiau nei konkrečioms valdantiems asmenims, nei ekonominei santvarkai. Turėjau galvoje tik jėgą, kuri tris kartus barbariškai sunaikino Kryžių Kalną, o skelbiasi kultūrinių vertybių saugotoja, kuri atėmė mūsų jaunimo idealus, mainais įbrudkdamas svaigulų butelį, kuri trimituoją apie spaudos laisvę ir čia pat teisia šių dienų knygnešius už patriotinių leidinių platinimą. Jūs palydėjote namo, iki ryto žvalinote veržlia daina - kiek jų drauge išdainuota!

XXI-jame Baltiečių Vakare parlamento rūmuose, Ottawoje, 1994 m.balandžio mėn.26 d.

Iš kairės- Birutė Eimantienė, Ottawos A-kės valdybos vicepirm., Juozas V.Danys, Vita Radžiuvienė, Algis Eimantas, KLB Tarybos narys, Vytas Radžius, Ottawos A-kės valdybos narys. Šie visi asmenys iš Ottawos dabar arba anksčiau yra reikšmingai prisidėję prie Baltiečių Vakarų ruošimo. Nuotr. D. Danienės

romas iš visų partijų, - po rinkimų sąstatas kiek pasikeis davo be įtakos "Vakarų" organizavimui.

Po šių rinkimų iš buvusių globos komitete yra likę net 8 senatoriai ir 13 parlamento narių. Iš pastarųjų 4 yra ministrai, 2 parlamentiniai sekretoriai (tolygu ministro padėjėjai).

Iš mano buvusių asmeniškių kontaktų žinau, kad dabartiniai 4 ministrinio rango, 6 senatoriai ir 4 parlamento nariai daug metų žinojo ir rėmė mūsų veiklą ir jų "šviesti" nereikia. Greičiau kai kurie KLB vadovai reikalingi apšvietimo apie politinės įtaigojimo veiklos nuovoką, kai jau turime 21 parlamentarą (jų tarpe ministrus) mūsų reikalus gerai žinančius. Pirmųjų Baltiečių Vakarų globos komitete buvo tik 6 parlamentarai, ir tik du iš jų buvo tikrai susipažinę su Baltiečių siekimais, bei pačiomis Baltijos valstybėmis. Buvo žinoma, kad estai jau sausio mėnesį pradėjo žingsnius Ottawoje tęsti Baltiečių Vakarų. Ir ar ne ironija, kad Baltiečių Federacija vakaro ruošimą skiria atlikti Lietuvių Bendruomenei, kurios vadovai prieš pora mėnesių pareiškė, kad Baltiečių Vakarai jau nereikalingi. Reikia sutikti, kad estų ir latvių vadovai parodo geresnę politinio įtaigojimo veiklos nuovoką.

Estų iniciatyva, po Vakarų viesbutyje, kai kurie parlamentarai ir Užsienio reikalų ministerijos tarjautojai kviečiami į "hospitality room" (viesnagės kambari) laisvai pasikalbėti, užmegzti artimesnius kontaktus. Estai prisiima pakvietimų siuntimą Užsienio reikalų ministerijos pareigūnams (kviesta 20 asmenų). Ką gi, juk vyriausybės paramų projektai Baltijos valstybėms administruojami per tuos pareigūnus.

Ministras Ouelette savo kalboje minėjo, kad vykdyta 70 paramos projektų Baltijos valstybėms. Bent 23 turėtų tekti Lietuvai. Būtų gera, kad KLB paskelbtų, kokiais projektais pasinaudojo Lietuva, nes atrodo, kad estai ir latviai yra parodę didesnę aktyvumą už lietuvius.

Ar ne reikšminga, kad parlamento narys Jesse Flis siūlo atgaivinti "Baltiečių Draugystės" grupę (ji buvo Baltiečių Vakarų globos komiteto narių saka), nes dar yra nemaža sritis naudingai veiklai.

Sakoma, kad mokytis niekada ne per vėlu. Bet yra ir posakis, kad ne visus galima išmokyti...

... Skamba, smelkiasi į gegužio iškvėptą kiemą links mos ir liūdno lietuvių dainos. Tremtinių, partizanų, tautos pranašų širdies balsas. Tuose jų posmuose čia ašara sublizga, čia kancijos išskaidrinta šypsena švysteli. Po obei žiedais, nuo žvaigždžių gausybės virpant pavasario dangui, žaidžiam "upelį", ir kuo kiekiau krūtinę spaudžia ryto artėjimas, tuo daugiau vidun plūsta energijos, keisto azarto. Paprasau, kad čia pat namie patrumptų garbanas - bent jau karininkai avinėti žirkliem nemaitos! Ir pradedam atsisveikinti su liekančiais. Tie, kurie neturi kuo, "ratuoti" išveža mus į Lazdijų komisariatą. Juodas asfaltas kaip kiliminis takas raitėsi Dūkijos kalvom ir kloniais. Nejaugi iš tikrųjų... skiriamės? Ant kalvelės prie jaunulyno, ties klampaus smėlio keliuku, pamėgtu iš vaikystės, išdygęs saulės pušinis kryžius. Ant jo kamieno, prašymas iš Sibiro lietuvių maldaknygės: "Viešpatie, daryk ką nori su manimi, tik pasigailėk mano tautos ir mano mylimųjų. 1982". To tik ir tenoriu Tave prašyti, Kristau! Daryk ką nori, tik padėk suvokti, ko iš manęs lauki. Žinai, kas slepia, ir dėl ko neapsisprendžiu, ko nenuritu kaip akmens nuo krūtinės. Kaip po šitos Bičiulių meilės, kaip pažinus bedievių melo, prievartos, nužmogijimo siaubą, kaip po to veidmainiaujančią ištarti karinės priesaikos žodžius apie ištikimybę komunistų partijai ir jos ginklui? Ištikimybę tiems, kurie išiveržė į gimtuosius namus ir nužudė mūsų Motina, nepriklausomybę. Ištikimybę tiems, kurie kareiviams išako naikinti kryžius ir sprogdinti bažnyčias. Ištikimybę tiems, kurie Afganistane, kaip kadaise Pabaltij, vykdė žvėrišką genocidą. O jeigu man išakys - juk vis tiek nepaklusu? Kaip tad smilkyti viena ranka Dievui, o kita šėtonui? Kaip tos lūpos, kurios emė komunią ir kalbėjo Jums apie tiesą, sąžinę, nors ir mirties kaina ginamas, kaip jos, tos pačios, tars šlykščios netiesos žodžius? O gal tai tik mano puikybė, išdidumas? Gal trokštu pasirodyti geresnis už kitus? Nežinau... Tikrai vieno prašau: Dieve, kuris iš meilės mums ant kryžiaus miredi, leisk pasielgti taip, kaip Tu nori!

Lazdijuose minia likimo brolių - rekrūtų, kas nuo degtinės, kas nuo jausmų antplūdžio, kas ir nuo to, ir nuo ano apsvaigę, sudirgę iki paskutiniųjų, išstumti iš vėžiū. Rankose palaikiai rūsulėliai su kelionės paviržiu, apsiirę praeisiais drabužiais, kurių nė ant daržo baidyklės nekaria, ir kiekvieną išlydimą, kaip bitės gėlę, apstoje, apkibę savieji: tėvai, draugai, drąsesnės ir kuklesnės mergaitės... Neskaudėtų taip širdies, kad ir į rekrūtus iškeliaujant, kad ir svetimiems atiduodant, jei nesiseilėtų būryje tiek girtų. Broliai lietuviai! Kiek iš mūsų, čionai / nukelta į 4 psl...../ 3 psl.

/.....atkelta iš 3 psl /

APSISPRENDIMAS

susirinkusių, paguldys galvas nežinia kam, nežinia už ką Afganistane, imperijos pasieniuose, manevruose? Nejaugi niekd nedingteli mintis: kodėl ne savo krašte, kodėl ne su lietuviška daina; jeigu jau galva kloti - tai už tą svirtį, kur ant tėvo kiemo, už tą mėlynakę, kuri tave atlydėjo. Už tą smūtkelį, kuris prie kelio buties godele mąsto. Kur ten... Protą ir akis užsipyk, pavergti iš vidaus, net nepastebi tų grandinių, kurios užveržtos ant rėšų. "Kol bus raudonos žmonių nosys, tol bus raudonos ir jų širdys".

Spaudžiu rankas, bučiuoju ir žiūriu į Jus, lyg norėčiau kad amžinai išliktumėt akių dugne. Taip skiriamas - kaip kadaise rekrūtai, tremtiniai, katordininkai. Ir kas žino, kur, kada ir ar iš viso... pasimatysime... Bet ką tai reiškia prieš tą erdvę, kurią giedra sąžinė kuria dvasioje, ir prieš visą amžinybę!

Su Dievu! Vos tik susėdame į nykštuką autobusą, į užpakalinę sieną pokšteli ir sudužta pilnas butelis - irgi naujų, socialinių tradicijų proveržis - ir mašina nutrukčioja Vilniaus link. Gegužės 13-oji - Marijos apsireiškimo Fatimoje diena. Viltingas sutapimas! Ir daug vėliau sužinojau, kad tai kartu ir mano vardadienis... Gyvenime viskas susipynę prasmingais, trumparegiui žvilgsniui iškart neaprepiamais ryšiais. Tik iš kuriančios Visagalybės aukštosios suvokiama toji darni, subtili sistema, ir, ko gero, teisingas Viktoras Hugo, sakymas, kad žvaigždų sukiumi si gali būti reikalingas žibuoklių kvapas.

Vilniuje pereiname bevandę pirtį. Būtų grynas formalumas, bet kai kurie ilgaplaukiai turėjo palikti iki šio etapo išsaugotas ševeliūras. Po tos "apeiginės" precedūros autobuso durys atsivėrė jau Vilniaus karinio komariato kieme, kur šurmuliuoja šimtinė kita įkypai kirptu, bene špokų baidyklės nurengusių naujokų.

Išsiskyrimas, nežinomybės baimė kiekvieną veikia kitaip: kas sėdi nosi nukabinęs ant prieškarinio lagamino, kaip Diogenas ant statinės, kas atkakliai įrodinėja sau ir aplinkiniams, kad juočiasi kaip žuvis vandenyje. Suguldo mus priešerkštoje, vėmalais trenkiančioje naujokų salėje, ant keliaaukščių medinių gultų. Ir nors tų įkirsintų žmonių šurkštumas, nevilitis, besiliejęnti gitarų akordais, purvas kampuose, slykščios kalbos daro atstumianti, kažkokios nešvarios kancijos išpūdi, yra sielose brangakmeniui, kurių joks purvas negali apvelti. Yra tautos gyvenime įvykių, kurie persmelkia visus jos narius ir palieka neįsildomi. Štai girdžiu ant gretimų gultų: "O juk šiandien gegužės 14-oji... Tu žinai, prieš 10 metų Kaune..." Gitara Akordai. Čia, po niūriais komisariato mūrais:

"Buvo saulėtas gegužis,
Nuostabiai graži diena,
Kai virš Kauno nuaidėjo
Romo priesaika šventa".

Romai, tu it gyvas fakelas, nušvietęs mūsų jaunystę, tarsi kažko skausmingai klaustum! Nejaug tą dieną, kai sueina 10 metų nuo Tavo žygdarbio, aš turėčiau prisiekti okupantams?! Tarsi spjaučiau į skaisčią liepsną, per pasaulį nunesusią lietuvišką šauksmą - "Laisvės!"

"Nedrebės degtukas rankoj,
Nekovosiu su ugnim,
Pilku pelenu aš virsiu,
Susitarsiu su tavim..."

Su tavim, knygnešių, savanorių, partizanų žeme! O mes - ar verti heroizmo šviesos, kurios Dangus nepagailejo Marijos šaliai?

- - - Du kartus lėktuvas tupia svetimoj žemėj - Kuibyshe ir Aktiubinske. Alsia, šiltą Vidurinės Azijos naktį mus išlaipina Taškente. Slogus, nebylus laukimas geležinkelio stotyje. Šilčiau apsirengę, idienojus, bando įpiršti civiliams tas savo kostiumo dalis, kurios buvo užsivilkto Poliarinio rato atvejui. Paklausa nedidelė, nors kainos prieinamos, o derantis, pardavėjai dar ir nuleistų. Naudojuosi laisva minute ir įninku pilti laiškus. Rašau tiems, kurių rankų paspaudimai dar sildo delnus, bet kurių jau taip pasiilgau. Ir tik dabar, rodos, pradedu jausti, kas man buvo šitie žmonės, kokie brangūs ir reikalingi! Ar paliečia jų sielas sopulingo ilgesio malda, siunčiama iš Vidurinės Azijos?

"Tolo ir nutolo gimtos žemės pėdos,
Tolo ir nutolo tėviškos dangus..."

Kažkur kažkada skaitytos eilutės iš XX amžiaus knygnešės, nuostais už "LKB Kronika", Onutės Pranckūnaitės laiško. Kiek sykių, kokiais niuansais jos kartosis į Rytus ir Vakarus blaškomų tautiečių likimuose?

Važiuojame! Iš vaikystės gyvas horizonto mėlio, nežinomybės, nuotykių potraukis prikausto prie vagono lango.

BALZEKAS MUSEUM OF LITHUANIAN CULTURE

6500 S. PULASKI ROAD, CHICAGO, IL 60629-5136

Returned Postage Guaranteed

Circa 1550

Largest Lithuanian Library & Research Center
In The United States

Tokius vokus vartoja Balzeko Muziejus

PALIEKAME SAVO IŠSAUGOTUS LOBIUS

Gailutė Valiulienė

Į Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejų vis dažniau atsilanko testamentų vykdytojai ir su dideliu nuosirdumu, prisimindami savo draugus, atneša jų išsaugotus daiktus. Per šiuos daiktus mes galime stebėti žmogaus nueitąjį kelią ir didžiulius jų asmenybių 4 psl.

taurumu ir tvirtu tikėjimu kad tėvynei laisvė bus iškovota.

Štai, prieš mūsų akis kaibo tamsiai mėlynos spalvos uniforma, kurią dėvėjo Juozas Rimkevičius, priklauses Vokietijoje daliniams, dirbusiems amerikiečių gerovei. Ant uniformos rankovės trispalvės ženklas. Praradę karo metu tėvyne

Kur ji, islamiškojo kolorito, "Tūkstančio ir vienos nakties" egzotika? Tamsraudoniai rožynai gožia Taškento pakraščius, pagelžkele cipena nuolankūs asiliukai, tempdami dvigubai už save didesnę našta, o ant viršaus dar ir orų uzbekų su stora kuoka rankoje. Ar gyvuliukai tokie ramūs, ar jokiškai tokie negailestingi, bet kuokos kaukšėjimas asilui į pakausį, rodos, girdėti net vagone. Traukinys neria plyna, saulės užlieta stėpe, kiek akis užmato - melsvai padūmavę toliai, dar labiau sustiprinantys begalinių plotų išpūdi. Tik skurdėivos krumokšniai, tik kur ne kur nuo kaitros suskeldėjusios griovės ir nuolaidžios nuokalnės, kruvinai nusidžiūsius aguonų žydėjimu. Monotoniskas ratų dundės.

Vaizduotėje galima lengvai įsitemgti, kokius žodžius, kokią rimą ratai stūksi į bėgius, o paskui, nusibodus, pakęisti "įsakyti" jiems dainuoti kita:

- Į kokius įvykius, žmones, mus artina tas netilstantis bildejimas? Žinome - Dievas yra meilė, todėl Jo valia mums visų didžiausias gėris. Tad meldžiu: tikrai neleisk, gėrasis Tėve, kad skausmo ar džiaugsmo valandėlė Tau prietaraučiau. Kol būsiu su Tavimi, ir ilgesys, ir sopulys bus laimė ir laimihs tuos, kuriuos myliu, nes Tu suteiksi viskam didelę prasmę.

Traukinys stabdžioja mažose stotelėse, tuopu guotais apglėbusiose orą trejetą plokščiasčių molinių lūšnų. Tarytum laiko masina būtime nuvažiavę keletą šimtmečių į praeitį. Per spaudą, radiją, mityngus vis rėkdavo apie stulbinančią pažangą, laimėjimus, palydovus, Gagariną, o čia, kaip ir caro tėvelio laikais, žmonės stato molines pašiūres, gano čabanas savo avinus ir labai net jiems rūpi, kad arabiškoji abėcėlė pasirodė "mažiau tinkama" jų kalbos sandarai negu rusiškoji, o stogų plyšius kai kur pridengė raudonai išrašyti lozungai. Bet štai vakarop traukinys tuščiomis stepėmis atklaidina mus į srities centrą. "Čimkentas? - kazachiskai - išdžiovintos riebios žemės paplotėlis, kuriais vėliau trėsiamos nederlingos dirvos. Tipiškas SSSR miestas, murzinos pastatų sienos, margi butelių ornamentai parduotuvių lentynose. Mus išlaipina ir susodina laukiamajame. Pasirodo, pravaziavome reikiama punkta. Palydovas nesuėjo, kuriame pagelžkelės kislake turėjome išsokti. Sėdime, laukiame, kas slapstydamsis nuo šokoladinio praporseiko, medžioja alų, kas skendi nelinksmose godose, kas, galvą ant draugo kuprinės ar fanerinio suolo atlošo nukabinęs, miegoti bando.

... Naktį komanda keltis. Sutupiname nedengtame sunkvežimyje ir dardame dar keliasdešimt kilometrų, glamonėjant stepės vėsa, masinos žibintams plėsiant iš tamsos ryškiai žalius pakelės medžius. Galop lempos apšviečia dvipusius geležinius vartus, tokius pat žalius, su dviem didžiulėmis penkiakampėmis ant kiekvienos puses. Vartai atsидaro, įleidžia sunkvežimį ir užsiveria. Net širdį sugniauzia - lyg tarpuvartėje būtų spaudžiama, ištrigusi. Bet ką čia dabar! Visur yra Dievas, ir visur pasiekia meilė! O sunkumai ją nuskaidrina ir sustiprina! Dar nėsyk į sprandą negavau, o jau gasciojuos. Bet vėliau supratau, kad ne tiek sunki pati kancija, kiek jos laukimas ir nežinia. Tuo, beje, ir pasinaudoja visų laikų tardytojai. Taigi išlaipino mus ties medinių fermų tipo pastatu, paskelbė - peilius ir degtinę atiduoti geruokui, šmonas bus. Vadinas, krata. Vilniaus pirtiją buvau suklusęs, tačiau tenai apatinių drabužių nekratė, tad iki šiol saugojau savo ginklą - Rozančiaus paslaptį su 10 aštrių "Sveiką Mariją" briaunelių. Tėvynės relikvija ir patikimas rysininkas su Anapussybe. Be reikalo nerimavau ir ši kartą. Kratytojams rūpėjo stambesnė kontrabanda, ir metalinio skritulio po drabužiais jie neužgiuvo. Antrą kartą sukritome ant dviaukščių lentinių gultų. Daiktamaisi po galva, striukę ant savęs, pamojuokime dar vieną dieną, ir i nytoju! O ryte muistėme ant lentų nugulėtus sonus ir dairėmės, kur patekė. Cementinių blokų tvora supo dulkantį stepės sklypą, užkrėstą keletu ilgų žemų pastatų - karėivinių. Tarp jų stypsojo vieniši, tarytum ozku apskabyti gluosneliai. Greitai supratome, kas juos taip nuniokoja. Tai neišsenkantys šluotų tiekėjai nuolatiniam teritorijos šlavimui.

Prasistumdžius iki pietų, pradeda po kelis šaukti į erdvią patalpą. Medicinos komisija! Žiūrėk tu man, rekrūtų sveikata susirūpino! Lazdijuos, Vilniuje, dabar dar šia -

šie vyrai jungėsi naudingam darbui ir su dideliu pasidžiavimu norėjo parodyti tuomet karo audrų sujauktoje Europoje savo tautinę ypatybę.

Žavimės ir didžiule, ir minti nuotrauka skaitydami, kad tai. Pirmojo Lietuvos prezidento Karo Mokyklos 18-oji laida, 1936 metai. Daug lankytojų praeis ir gėrėsis šiuo jaunų vyrų, tik ką baigusių karo mokyklą, veidais. Praslinkus beveik 60 metų nuo tos laimingos dienos ir karo mokyklos dėstytojai atrodo tokie jauni ir ugningi. Į delną gali tilpti ir išsaugoti karo mokyklos ženklai. Į kovą pasirušęs raitelis su raidėmis aplinkui LKM (Lietuvos Karo Mokykla) puosė kariūno krūtine, o kepurės žymuo lyg didžiausia brangenybė išsaugota kitoms kartoms, kad suprastų kariuomenės įtaką savo kraštui. Tai tikrai brangus karininko Juozo Rimkevičiaus palikimas.

Muziejiaus atskirame kambaryje sutelkti Lietuvos kariuomenės daiktai: medaliai, ženklai, žymenys ir nuotraukos padės mūsų lituanistinių mokyklų mokiniams palyginti aną meto karininkų aprangą su šiuometiniais Lietuvos karėiviais. Išsaugodami šiuos praeities daiktus mirusieji į mus prakalba ypatinga kalba, lyg norėdami papildyti mūsų dienas, lyg norėdami pasakyti, kad verta dirbti ir priklausyti mažai tautai, kuri tebėra gyva.

me kaimelyje, kaip nugirdome - Badamo stotyje, naujokų paskirstymo punkte! Už stalo mažiukas leitenantas korėjiečio veidu bei medtarnybos emblemomis ir švariai nusiškęs, jaukių rudų akių kapitonas. Tariamui nesivaržymu dangstydami drovumą, vienomis glaudėmis stovime prieš dokumentų šūsnimis nukrautus stalus ir uniformuotą komisiją. Štai čia ir pradėdu kliuvinėti. Ką gi, kuo anksčiau, tuo geriau, juk nieko kito nesitikėjau.

- Kodėl nekomjaunuolis?

- Argi privaloma? Esu tikintis Katalikas.

Trumpa nuostaba. Įprastinių patyčių protrūkis. Iš karto įtarimas politiniu neįėjumu. Kai pasiūlo rinktis, ar norėčiau į seržantų ar virėjų mokyklą, neabejodamas renkuosi pastarąją. Mažiausiai partinė specialybė, nors žinau, ir virtuvėje neaplenktų tie nuolatiniai "kodėl". Tikintįjį lietuvių jie palydi nuo pat įvažiavimo 1940-aisiais, lydės po XXVI suvažiavimo ir toliau. Mamytė prisimena, kaip pokario metais komsorgai išlaikydavo mokinius kiau-rą dieną, kartodami tą pasaką be galo: - Stosi? - Ne. - Stosi? - Ne. - Stosi!

Ties šventoriaus vartais budėdavo patruliai, bet mergaitės persirengdavo senutėmis, prisirišdavo prie nugarų pagalvių kupras ir, stuksėdamos lazda priešais save, praspūdavo pro sargybą. Nors pačiuose komjaunimo istatuose deklaruojamas savanoriškumo principas, mūsų karta, Brežnevui valdant jau 11 metų, kol truko vidurinis moks-las, būdavo bizūnaičiu ir pyragaičių skatinama papildyti VLKJS gretas. Vėliau estafetę perimdavo aukštosios mokyklos. Ir tenai nesivaržydami tardė, aiškinosi motyvus, dėl kurių nestojama į savanorišką organizaciją, nepartinus atvirai diskriminuodavo. Maža rūpėjo žmogaus vidinė nuostata: kaip jis, būdamas religingas, stosi organizacija, kurios pagrindų pagrindas yra netikėjimas. Tereikėjo, kad sklandžios būtų ataskaitos. Šimtaprocentinė narystė! Agitatoriai sakydavo: "Galėsi eiti į tą savo bažnyčią - tikrai išrašyk į VLKJS!" Tai ir yra tarybinio gyvenimo pradžiamokslis, - turėti keletą veidų, keletą pažiūrų komplektų - sau ir viešumai. Pamažu virsti chameleonu ir pačiam nebeatskirti, kuri tavo spalva tikroji...

Po komisijos pastebiu vaikina, vienišai rymanti atokiau nuo visų. O būrelyje mala liežuviai - pasakė kapitoniui, kad nepriims preisaikos. Baptistas... Šiose pašnibždose yra ir pašaipos, ir baimės, o mane nutvilko džiaugsmas, kad sutikau broli, išpažįstantį Kristų. Prienu, susipažįstame. Oskaras Gumanas, vokiečių nuo Šiaulių, Amalių apylinkės. Gerbiu visas religijas, tą žmogaus veržimąsi į mylinčią Tiesą. Kitų konfesijų atstovams turėtume būti tiek pagarbūs ir meilūs, kad sužavėtume juos katlaikybe, o ne atvirksčiai.

Išsikalbame. Išsakau jam savo palankumą ir abejones dėl preisaikos. Pažadų melstis už jo reikalus. Vis dėlto daug šilčiau atšiaurioje aplinkoje, kad ir nuo vienos vienintelės giminingos sielos!

Tačiau neišgalį džiaugmės vienas kitą atradę. Vakare lietuviškąją mūsų kompaniją skelė pusiau. Dalis, į kurią pateko Oskaras, vakare išžygiavo į stotį. Sakė, kad jie paskirti į darbo batalioną Uzbekijos mieste Dzizake. O rytą dulkanciais, šiukšlinais Badamo pakiemiais iškulniavo ir likusioji, už kulinarijos mokslus apsisprendusi pusė. Lydėjo mus stamatus lieknas praporščikas Klavdijevs, palyginti sukalbamas, inteligentiškas ir, kas retai pasitaiko, net tarp aukštų SSSR karininkų, sugebantis reikšti mintis be palydimųjų keiksmazodžių.

Ir vėl pro vagono langą bėga besikeičiantis Kazachstano peizažas. Išsitiesiu ant gultų, užsimerkiu, ir išleistuvės, prieš akis mieli veidai, net graužiant rūpesčiui, žydintys skaisčiai už puokštes ant stalo. Graudi, iš kartos į kartą skambanti sutartinė:

"O kad sostutų traukinys
Dar Lietuvos salėlei,
Aš parašyčiau laiškelį
Savo jaunai mergelei.

Aš paprašyčiau tėvelius,
Kad mane neliūdėtų,
O savo jaunus bičiulius,
Kad Lietuvą mylėtų..."

(nukelta į 5 psl.....)

Welcome to Vilnius. We fly you there 7 times per week.

Lufthansa has daily flights from 5 Canadian gateways to Germany. From there, convenient same day, non-stop connections to Vilnius, 7 times per week.

So, if you are in a hurry to get to Lithuania, nobody flies you there more often. For information call your travel agent or 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa
Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

APSISPRENDIMAS

Die, ar mūsų mylimųjų dvasiai turi kokią įtaką, kad mes, kažkur kentėdami, ilgėdamiesi, apie juos mastome, rūpinamės? Kad visa būtų linkime jiems gero?

Bet tas beširdis traukinys
Toli jau nuvažiavo...

Naktį "tas beširdis traukinys" sustojo ir išlaipino mūsų Jany-Kurgane. Nors ši vietovė yra šiauriau, tuoj pat pajutome nelauktas klimatinės permainas. Net naktį žemę tebeslėgė slogi tvanka, o joje kirbėjo nesuskaitoma vabzdžių juodybė... Norom nenorom prisiminėme ir tuos egzotiškus Rytų padarus, apie kuriuos idomiau skaityti, o ne pajusti krutant už apykales. Pirmasis išpuolis dažnai apgauna. Kad ir kaip keista, vėliau tų baisių nesutikome ir nesisaugojome. Dažnai matydavom nuodingą vorą karakurtą "Juodoji Našlė", o skorpioną tik kartą užėjome stepėje per taktikos pratimus.

Už mūsų nugarų užsiveria dar vieni žvaigždėti vartai. Sugriuvame ant pilkų grindų tuščiame kambaryje ir nugrimztame į jaustrų, negilų belaisvio miegą. Kada gi pagaliau pasirodys "seniai", "dembeliai", kada susidomės jie mūsų daiktamaisiu turiniu? Iš atitarnavusių kalbų daug maž žinojome tarybinės armijos tradicijas, todėl nenustebome kai kuriems čiabuviams aktyviai susidomėjus mūsų finansais. Gavome seržantą geraširdžio lokiuko povyza ir kimaus balso su gruzinišku akcentu. Naujai iškeptas viršininkas skambia pavarde Doliašvili Gočia nuvedė mus, porą dešimčių lietuviukų į pirtį, kurioje buvo šiek tiek daugiau vandens negu vilniškėje. Čia nutrūko paskutinė išorinė jungtis, siejusi mus su ankstesniu gyvenimu. Priepartyje gavome valdiškus baltinius, aulinius, uniformą, lėjome civiliai, o išėjome skėsdami plačiose, ne pagal savo ūgi uniformose. Ne, ne viskas liko civilių drabužių krovioje: delne spaudžių išsaugotą Rožančiaus paslapį, brangų skrituliuką su dešimčia astrių spyglių. Ir štai prasideda naujos nepažįstamos buities etapas. Kasrytinė komanda "kelt", šešeto kilometrų krosas stepe iki riestaragio avino stovylos ir atgal. Ryto vėsos nurausvinti, rušiamės apžiūrai: kas brūžina aulinių nosis, kas paskubom siuvas naują apykaklę, kas blizgina diržo sagį. Patys spėriais ir patys aplaidžiausi (vis tiek visko nesuspėsi), kombinuoja rūkalus ir saldumynus, slapstydami nuo senų čiabuvių, tebededžiojančių naujokų pinigų. Didesnė dienos dalį, t.y. ir kaitresniąją, trypiame cementinėje aikštėje. Raportai, pagarbos atidavinėjimas, priėjimas nuėjimas nuo viršininko, sukiniai. Saulė taip iščiulpia jėgas, kad kiekvienas judesys - tikra kankynė. Tačiau iš jos greitai išvadavo patį prigimtis: ilgiau pasigimnastikavus svilinančioje saulėje, iš nosies man pliutėlėdavo kraujas, ir Gočia siūsdavo skalbtis uniformos. Tai pradėjo kartotis per kiekvienas pratybas. Kitiems marširuojant, kiuksodavau prie čiaupo ir skalaudavau iškrūvintą striukę arba budėdavau kareivinėse.

Ty serjozno bolnoj, - sako man geraširdis Doliašvili, - ja tebia komisiju (Tu tikrai ligonis. Aš tave komisuosiu). Žinau, kaip toli realios galimybės nuo šio geraširdiškumo, bet suspurda viltis, kažkas gyvesnio už pačią gyvybę. O gal? Gal Dangus pažvelgė, kaip kankinuos slegiamas netikrumo, abejonių dėl nelemtos priesaikos, ir ši taurė aplenkė? Einame pas bataliono gydytoją, kurio tvirta diagnozė išsklaido iliuzijas: aklimatizacija! Praeis! Taip diena stumia dieną, rikiuotė prieš mankštą, rikiuotė prieš miegą. Nepastebiu, kaip pamažėle darau "balta varna". Nežinau, kodėl taip susiklostė, ar būčiau mokykloje, ar institute, ar pagaliau čia, su juodais darbo bataliono antpečiais. Neturiu pavydėtinos dorybės - priešiškos kvatojančios minios aktyvaizdoje momentaliai puliti į "durtuvų ataką", ginti savąjį "oredo". Tam reikia sunkiai prisiversti... Tačiau, pasirodo, užtenka nesusidomėti šlykščiu anekdotu, girtais pašnekovo žygdarbiais, ir jau atkreipsi į save žvilgsnius - keistuolis! Čia dar atstatytinė diskusija su kitataučiais apie lietuvių teisę kalbėti gimtąja kalba - ir šie tau pirmoji armijos pravardė: Profesorius!

Bet laikas skuba, artina nežinomąją datą X, kol vieną dieną, sugrįžęs iš poligono po šaudymo pratybų, sužinome: rytoj. Gegužės 24-ąją. Pasiruosiame paradines uniformas, rytoj atliksime iškilmingąjį formalumą ir į Alma-Atą, į karinę virėjų mokyklą. Kasdieninės maldos sušvelnintas nerimas vėl spaudžia krūtinę: juk nieko nenusprendžiau. Kam ryžtis? Kodėl didelių sukrėtimų momentais neprasitai nuskaidrėja atmintis. Turbūt ir visos žmogaus dvasinės galios. Iki smulkmenų prisimenų kelią iš poligono, ilgą rainą gyvatę, kuri gulėjo sutraiškyta pakelėje. Po komandos "gult" nuosirdžiai sukalbėjau vakaro maldą ir, vis neapsisprendamas dėl rytdienos, vidinio slogučio kamuojamas, tysojau geležinėje lovoje. Nežinau, kas bus už pasipriesinimą. Bet ar krikščionis klausia, kas už tai bus? Klausia, doras ar nedoras poelgis. Tačiau ar nepradedu galvoti vien apie save? Tegų moralinį, bet grynai asmeninį, egoistinį komfortą? O tėvų rūpestis, sielvartas, baltosios galvos, jeigu pasirinksiu kelią neveidmainiauti, neduoti melagingos priesaikos? Štai juos pasiekia miglotos žinios, kaip sūnų kažkur neskubėdama traško represijų mašina. Kentėti, laukti ir jausti, kad daugiau tikimybės, jog motinos sopolį supras ir sustos bedvasis mechanizmas giljotina, žvėris, negu demoniškosios tiesėtvarkos krumpiliarčiai. Amžinasis lietuvis motinos likimas, sutelkęs visas jos galias daugiau į ištvėringą, kalnus kilnojantį maldą, negu į bevaisius vyriausybės malonės prašymus. Likimas, padaręs mūsų motinų širdį panašią į septynių kalavijais pervertą Marijos širdį. Tačiau ar turiu teisę, pasirinkti kančią, kuri taip skaudins artimuosius? O Jėzus? Juk ir Jo Motina stovėjo po Kryžiumi? Bet kas tu prieš Jį? Nejau drįsti lygintis? Bet Jis sakė - sek mane!?

Abėjonių bangos kilo ir slūgo. O juk mus... mus! - iš tamsių sielos užkampių lindo baimė, ar išlaikysi, ar nepaliksi? Prisimeni Dmitrijų Dudko? Taip, vienas pats neišlaikysiu, jau dabar tai aišku, tačiau - "viską galiu Tame, Kuris mane stiprina!"

Keistas reiškinys - kūnas ramus, visos sąlygos miegui, o viduje verda tokia kalvė, kad nors šunelį apsikabinęs rėk. Kaip pasielgti, kaip? Ir čia bene vieną pirmųjų kartų Viešpats parodė, kaip arti mūsų Jis būna ties mūsų silpnumu.

Štai įeina į patalpą keletas "dembelių", kuriems dienos tvarkės paragrafai jau buvo praradę magišką galią. Atsineša gitarą, įsitaiso šalia mūsų lovų ir senbuvų teisėmis užbruzgina savo instrumentu. Visa išvargusi siela atsiduodu melodijoms ir ritmams. Tik ką jie čia dainuoja, tie iš paviršiaus šiurkštūs "seniai", nesyk diržų sagtimis rašę mūsų pečiuose savo viršenybės įstatymus?! Išklausau ir prieš akis liūdnos lagerio baladės žodžiais skleidžiasi desperatiško pagėbimo istorija. Pro spygliuotų vielų tvorą spraudžiasi viskam pasiryžęs kalnys:

"- Pered materju česten,
Pered rodino čyst,
A na vyške majacit
Nenavistnyj čekist..."

("- Aš prieš mamą garbingas, Prieš tėvynę švarus, o bokselyje čekistas, neapkečiamas mūsų...").

Tarsi netikėtas apšvietimas būtų persmelkęs kunkuliuojantį chaosą. Iš tikrųjų - jei pasielsiu pagal vidinį ištikinimą, taip pat būsiu ir "prieš mamą garbingas, ir prieš Tėvynę švarus." Ir tebūnie kas bus! Ir nieko svarbesnio nėra! Plūstelėjo švelni, visas baimes nuplaunanti ramybė, ir tuojau pat užmigau patikliu kūdikišku miegu, tarytum būčiau namie ir nereikėtų nieko nuspręsti.

Bet rytas vis tiek išaušo ir skubiai nešė į tą momentą Jau rikiuoja, veda į bataliono valgyklą, kur vyks ceremonija. Kur išduosiu save ir ką myliu, kas man šventa, gėdingai pralemsiu tekstą, prieš kurį kiekviena sielos ląstelė piestu stojasi. Bent kraujas iš nosies plūsteltų, sutrukdytų šią parą, gal, gal kaip nors... išsisukčiau. Deja, ne, kai labiausiai reikia, kraujoplūdžio lyg nebūta. Matyt, nelemta - toji taurė manęs neaplenks. Stovime valgykloje, pirmasis iš eilės, ištvėręs kabancio ant krūtinės automato pradeda: "Tovarišč kapitan, riadovoj NN gotov..." ("Drauge kepitone, eilinis NN pasiruošęs..."). Stoviu antras. Dabar mano eilė. Pirmasis jau pasirašo priesaikos tekstą. Duoda man atomatą. Žengiu prieš rikiuotę. Visomis sielos galionimis susikaupiu. Jėzau! Marija! Dabar jau ne aš kalbėsiu, bet Jūs kalbėkite! Manęs nėra, tik tai Tu, Dieve, esi! Kaip dabar duosi man mano sažinei supasti, taip ir pasielsiu!

Ir visa, kas paskui atsitiks, tebūnie didesnei Tavo garbei, už tuos, kurie myli, už visus! Nuosirdžiai, visiškai atmetu savo valią ir atsiduodu Jam. Ir girdžiu sažinėje: Ne. O lūpos garsiai taria: "Aš Lietuvos pilietis Grigas Robertas, atsisakau duoti karinę priesaiką, kaip prieštaraujančią reliiginiams ir tautiniams mano ištikinimams". Akimirkos tyla, tarytum salėje būtų įvykęs pasikėsinimas, sprogusi bomba ir visus apkurtinusi. Išgirdę "Lietuvos pilietis" kažkas iš pradžių bandė taisyti - mane, kad susijaudinęs pamiršau tekstą. Paskui, supratę, kad nukrypimas nuo programos kur kas baisesnis, nutilo. O aš šią formuluootę pasirinkau sąmoningai, prisiminęs vieną pirmųjų "Kronikos" proesų, kai buvo teisiama grupė katalikų, tarp jų Virgilijus Jaugelis. Teisėjų paklausti, kokios valstybės piliečiais jie save laiko, vienas atsakė - TSRS piliečiu, kitas - "LTSR", o Virgilijus Jaugelis atsakė: "Laikau save Lietuvos piliečiu". Ar ne principingiausias atsakymas? Pasirinkau jį.

Tyla truko akimirka. Paskui sušneko visos burnos, išsitiesė rankos, mane pačiupo sutrikęs, nesavas kapitonas ir nulakdino į štabą. Mačiau nustebusį, prasižiojusį Doliašvilį, kurio užjauciantis žvilgsnis kalbėto kalbėjo: žmogau, žuvis žmogau! O man išsyk po apsisprendimo tarsi kalnas nuo krūtinės nuslinko. Paklauskite, Broliai, ir niekad neiškeiskite ištikinybės Dievo balsui jumoje į duonos, gerovės karnį, į tariamą išorinę ramybę. Neklausykite baimės argumentų, nes visos žemės kančios nėra baisesnės už prarastus idealus, už vergystės graužatį. Apsisprendžiau - ir atlėgo netikrumas, abejonės, pasidarė lengva, tarytum ant kregždės sparnų. Kad ir kas dabar atitiktų, atrodo menkniekis prieš visą tai, kas laimėta. Mylinti dvasinė Begalybė virpa visai čia pat - tik ištiesk ranką. Ko tad nusiminti, juk be šio gyvenimo yra dar Amžinybė. Mes nieko neprarandame, jei neprarandame sažinės. Šitaip nusiteikęs atsidūriau zampolito (dalinio vado) kabinete.

Raudonskrustis rubuilis papulkininko antpečiais su prašūmo šypsena veide, tingiai ėmėsi zonduoti mano pasaulėžiūrą: - "Tu supranti, ką padarei? Žinai, kas tau dabar bus? - Didis rusų rašytojas Solženicynas teigia: geriau mirti, negu leisti sukalbėti savo dvasinį stuburą.

Girdžiu, kaip papulkininkis pasikviečia savo kolegą ir jį sako neapsimestinai pasibaisėjęs:

- Jis... jis... tą... išdaviką... kurį ištrėmė, cituoja!!

Ir čia pat didelių ir mažų žvaigždžių nešiotojai nesi-varžydami atvėrė man savo komunistines asmenybes, anot jų, - įvairiapusi išsilavinimą, gilų idėjiškumą, moralinį tyrumą ir fizinį tobulumą. Prisipažinsiu, iš pradžių buvau apstulbęs. Rusiškų keiksmazodžių žodyne, grįstame suniektų lytinių santykių anatomija, glūdi kažkas be galo nužmoginto, demoniško. Jis gali būti nuodėmės prieš nuodžiū nesugadintai prigimčiai, kurią i netyrumą stumia paaugliškas smalsumas ar apgaulinga romantika: jis nuplėšia visas viliojančias blogio skraistes, palikdamas išsimėlišką šlykštumą, atgrasų skerdyklos kvapą. Girdėdamas toki bliuvojimą, tariasi stovįs pragaro prieangyje, ir tik norisi užsidengti galvą rankomis. Lietuvos saugumiečiai vis dėlto buvo gerokai atsilikę nuo rusiškų mokinių. Čia mane tiesiog paskandino "matų" ir kitų neatskiriamų soc. kultūros atributų sraute. Čia nė nereikia svaresnių argumentų. Kaip paklaikęs skeryčiojos lietas Stalino ūsais kapitonas, griežia dantimis, o veidą vis užlieja viso raudonos ir mėlynos spektro spalvos. Rodos, nėra ir galo trilinkiems piktožodžiavimams mano tėvų, religijos, Pabaltijo adresu.

- Neturite teisės įžeidinėti motinos. Jūsų pačių konstitucija reikalauja gerbti religinius ištikinimus. O ką darote?

Kapitono veidas iškreiptas nežmoniškos neapykantos, rankos dreba, lyg jose šokėtų automatas:

- Oi gaila, kad nepatekau pas jus pokario metais, kai miškuose siautėjo gaujos! Visus būčiau! Negimtų dabar tokie svolačiai, kurie tėvynei atsisako prisiekti!

- Rusija man ne tėvynė!

Žiū, "matus" jau ir kumščiais paremti taikos. Argumentacija, taip sakant, pagal visas marksistinės dialektikos taisykles. Kritikos ginklas keičiamas ginklo kritika.

- Su tokia morale tarybinė imperija tikrai neišsilaikys nė dešimt metų.

Pasibjaurėjus kriminalistų žargonu, kuriuo diskusiją vedė priešingoji pusė, kažkaip nelauktai nuosirdžiai išsprūdo ši prognozė. Nežinau, kodėl ji taip ištrigo viršininkams, kad antriems metams baigiantis, kai daug kas jau buvo užmiršta, šią frazę jie primindavo man kaip politinę nuodėmę, vertą garsiųjų Krasnojarsko lagerių.

- Kaip išdrįsai? Tarybų valdžia jau 50 metų gyvuoja, gyvavo ir gyvuos! - Buvo mėgstamiausias karininkų retorikos perlas, atsistoju prieš rikiuotę valdiškų švenčių progą. O šventas pasaulio galiūnų naivume! Jie su nemeiluotomis pasididžiavimu tardavo tą "50 metų". Šią mikro - smiltį - epochų, erų, amžių lavinoje, nušlavusioje Ordą, Romos imperiją, kalifatą, jie laikė ir skelbė kaip savosios imperijos nemirtingumo garantiją. Jeigu jau 50 metų gyvuoja, tai, be abejo, gyvuos amžinai! Nors mūsų senelės išgyvena ir po 80, bet niekas nesiskubina skelbti, kad joms mirti nereikės...

- Ruoškis. Vakare važiuosi į stepę, ten tave sušaudysim.

- O vakariene pavalgyti leisit, ar alkaną šaudysit? Aišku, gasdina, bet kas juos žino... Valstybė be teisinio yra plėšikų gauja, sakė vienas šventas krikščionis.

Tačiau kažkodėl nebebaisu. Esu skaitęs paguodos pilną mintį, kad Marija neapleis nė vieno, kurį su ja sieja bent vienas kasdien sukalbėtos "Sveika Marija" siūlelis. / bus daugiau/

LIEPOS 6-OJI - LIETUVOS VALSTYBĖS DIENA - LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO DIENA

MINDAUGAS,
Lietuvos valstybės kūrėjas
V. A. Kašubos skulptūra

Ši šventė, po 1990 m. KOVO 11-tosios, tapo oficialia Nepriklausomos Lietuvos Respublikos valstybine švente.

DLK Mindaugas po SAULĖS MŪŠIO Šiauliuose, nu-galėjęs su suvienyta kariuomene Kalavijuočius, tuo pačiu buvo bebaigęs Lietuvos kunigaikštysčių suvienijimo darbą. 1253 m.apsikrikščijęs ir gavęs karaliaus karūną Karalius MINDAUGAS pirmasis pasuko Lietuvą Vakarų kultūros pusėn.

Jo vadovavimo dėka, nežiūrint karų su kaimynais, buvo sustabdytas totorių veržimasis prie Baltijos jūros. Taip Karalius Mindaugas oficialiai įvedė Lietuvos valstybę į Europos žemėlapi jau XIII a.

Galina Šimaitienei nėra kada nuobodžiauti

Galina atvyko į Montrealį 1948 m. Altikus darbo kontraktą, gavo darbo bankę, bet neužsidarė tame ratelyje. 45 metų būdama išmoko slidinėti, 50 metų sulaukusi išlaikė egzaminus ir gavo šoferio diplomą, o 62 metų - išėjus į pensiją, nutarė stoti į McGill universitetą ir jį baigė su "distinction", gaudama Bakalauro laipsnį iš slavų studijų ir meno istorijos.

Pagerbimo ir aplaistymo ceremonijos vyko jos gerų draugų sveicarų Paul Hofer ir jo šeimos vasarvietėje. Š.m. birželio mėn. 18 d.

Susirinko virš 50 žmonių, kuriuos pati Galina ir p. Hofer šeimos nariai elegantiškai aptarnavo. Po skanių pietų, visiems susibūrus arčiau valgomojo, trys buvę Galinos klasių draugai pasidalino gimnazistais prajovais bei prisiminimais ir įteikė jai dovanas: meniską knygą - "Master-peaces of the Metropolitan Museum", apjuosę lietuviška juosta, austa Genės Montvilienės ir sugiedojo Ilgiausių Metų.

Galina pakėlė šampano taure, visiems padėjo už atsilankymą ir pasidalinimą jos džiaugsmu.

Sėkė pyragai ir karšta kava, ar šalta arbata, pašnekesiai iki vėsumos. Orui šiek tiek atvėsus, pradėjo skirstytis kas sau i namus.

Sveikiname naują akademikę, džiaugiamės atsiektais jos laimėjimais ir linkime sėkmės tolimesniuose siekiuose!

G.M.

Galina Šimaitienė tik ką gavusi diplomą
Nuotr: J. Hofer

Lietuvių Namų Žinios

● Birželio mėn. 12 d. LN sekmadienio popietėje dalyvavo 180 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 2 iš Vilniaus, 2 iš Kauno; Petras G. Ambraziejus iš Cape Cod, JAV, Jz. Bajoraitis iš Hamiltono.

Svečius supažindino ir pranešimus padarė Slausgos Namų pirm. J.V.Šimkus.

● IEŠKOMAS DARBININKAS LN pastato priežiūrai. Kreptis į LN raštinę tel: 532-3311.

● Birželio mėn. 19 d. - Tėvo Dienos proga, sekmadienio popietės metu tėvams buvo prisegta po gėlytę ir pavaišinti gėrimu.

● Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas praėjo sėkmingai. LN dėkoja nuosirdžiai Visuomeninės Veiklos K-tui, LN Moterų ir Vyrų Būreliams, Kultūros Komisijai, administracijai ir tautinių šokių grupės ATŽALYNO nariams bei visiems kitiems, prisidėjusiems prie šio renginio.

● BALTIEČIŲ FEDERACIJA surengė Sibirinių Trėmimų minėjimą birželio 14 d. Šv. Pauliaus anglikonų šventovėje.

● Slausgos Namams aukojo:
● A.A. O. Delkaus atminimui: \$500,- P.Delkus; \$200,- V.Dauginis; po \$100,- Lietuvių Namai, A.L. Augustinavičiai, J. Birgiolas, V. Drešeris, B. Jackus, L. Jocius, A. Pacevičius, M.S. Putrimas, J. Slivinskas, J.V. Šimkus, V. Stanaitis; po \$50,- LN Moterų Būrelis, LN Vyrų Būrelis, V.A. Adomonis, L. Balsys, M. Jankus, ir R.R. Cleverdon, K. Latwis, M. Laurinavičius, L. Pacevičius, E.R. Stravinskas, I.P. Sturm, J. Yčas, MD; po \$30,

P.T. Bodanas, I.J. Meiklejohn, L.P. Sakalai, V.J. Seniūnai, M. Žyvatkauskas; \$25,- K. Budrevičius; po \$20,- J.S. Andriuliai, V.A. Aušrotas, P. Bridickas, A.D. Bajorinai, V.A. Genčius, S. Grigaliūnas, A. Jankaitis, S. Masionis, A.L. Monstvilai, V.J. Norvaišos, J. Pacevičienė, A. Paškevičius, V. Paulionis, V.B. Petratis, V.I. Povilaitis, A.V. Ramanauskai, V. Saulėnas, G.M. Šernas su Edita, T.V. Skiland, A.P. Skilandžiūnai, V. Skrebūnas, H. Sukauskas, J. Vingeliene; po \$15,- B.J. Sriubiškis; nežinomas aukotojas; po \$10,- L.D. Falco, B. McCleary, G. Pamataitis, H.I. Petkus, V. Stukas, J. Vitkūnas.

Iš viso Slausgos Namų Fonde yra \$929,673.79.

Aukos priimančios Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siunčiant tiesioginiai: LABDAROS FONDAS, Lietuvių Slausgos Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

● LN Moterų Būrelio gegužinė vyks birželio mėn. 28 d., Genovaitės Bijūnienės sode, Etobicoke.

● LN Kultūrinė Komisija surengė dr. Palmiros Rudalevičienės paskaitą birželio mėn. 19 d. LN patalpose. Tema - "Lietuvos dvasinė sveikata psichiatro akimis". Gydytoja, psichoneurologinės ligoninės Vilniuje gydytoja, stažavosi Edmontone, šiuo metu atlieka stažą Clark Institute, Toronte.

● BALTIEČIŲ MOTERŲ TARYBOS Lietuvių Škiry birželio 9 d. surengė Sibiro tremtiniais remti vakaronę, minint trėmimų pradžią birželio 14-tąją. Vakaronėje kalbą pasakė Angelika Sungailienė, uždegus ties simboliniu plakatu trispalvę žvakutes. Savo žodyje ji priminė, kad "Matomė, buvo aukos, bet budelių nėra" ir pabrėžė, kaip šiandien Lietuvoje

bandoma nuslėpti ir ištrinti iš atminties buvusius žiaurumus ir tautos išnaikinimo politikos padarinius. Žinome, kad iki dabar dar nėra vienas nusikaltėlis nebuvo patrauktas atsakomybėn, o kai kurie, tiesioginiai nukentėję, susitinka juos netyčia kur nors miesto ar miestelio gatvėje...

Gerali ir įdomiai sudarytą meninę pyneį pradejo Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė.

Deklamavo Vaida Kuprevičiūtė-Petrauskienė, ir Laimis Širvinskis. Smuiku grojo Rūta Melkienė, akompanuojant muz. Jonui Govedui.

Vakaronė baigta kava, pyragais ir pabendravimu.

● PRISIKĖLIMO P-jo KAVINĖJE, pasikeisdamos kas sekmadienį, E. Walenciej ir B. Greičiūnienė su savo padėjėjais gamino lietuviškus valgius. Nuo birželio 12 dienos vasaros atostogų metu valgiai nebus gaminami.

Vasaros atostogoms bus uždaryta Parapijos Biblioteka, kuriai vadovauja P. Jurėnas, talkininkaujant R. Žlogarui.

Knygų Kioskas, vad. S. Prako, veiks ir vasaros metu.

hamilton

ŠEŠTADIENINĖJE MOKYKLOJE

Šiais mokslo metais Hamiltono Vyskupo M. VALANČIAUS Šeštadieninėje Mokykloje Tėvų Komiteto nariai ypatingai kreipė dėmesį suartinant mokinius, tėvus, mokytojus ir kitus švietėjus. Darniai dirbo pirm. Andrius Čerškus, vicepirm. Virginija Tirilienė, sekr. Danutė Račkuvienė, išd. Siga Erickson ir nariai Audra Keliachienė, Vilma Slavickienė, Rūta Valaitienė, Irena Čerškuvienė.

Mokslo metų pradžioje, 1993 m. spalio mėn. buvo atvykę K.L.B. Švietimo Komisijos pir. Giedra Paulionienė ir apdovanojo Švietimo Medaliu ilgametę (33 met.) lietuvių švietimo darbuotoją Vidą Stanevičiūnę. Buvo pagerbti Vilma Rimas Slavickai, kurie nepraleidžia šeštadienio veždami sūnų 60 km. į mūsų mokyklą 7-nerius metus.

Mokykloje buvo atšvęstos visos lietuviškos šventės, jų tarpe Vėlinės, Ka-

Hamilton'o Vyskupo Valančiaus mokyklos mokiniai 7 ir 8 skyriai su vedėja Onute Stanevičiūte ir mokyklos rėmėja Regina Choromanskyte.

lėdos, Nepriklausomybės ir Velykos.

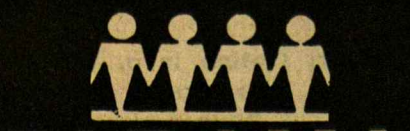
Kalėdinėje programoje buvo pastatytas Alės Paškevičienės veikalas "Nuostabių Valanda", o dainavimo mokytoja Irena Čerškutė sukūrė muziką dainai "Tėvyne šalele, brangi Lietuva / nebuvę, nematę Tavęs niekada".

Minint 1991 m. SAUSIO 13-tosios įvykius, mokiniai atliko bibliotekoje specialiomis deklamacijomis, dainomis programą. Atsilankę Gediminas Vagnorius, buv. min. p-kas, pasidžiaugė vaikų dainavimu ir pabrėžė, kad mokiniai laimingi turėdami Kanados gimtinę ir tėvynę - Lietuvą.

Mokyklą aplankė Hamiltono mieste dalyvavę pasaulinėse džiudo varžybose du lietuviai, kartu su savo treneriu iš Lietuvos. Algimantas Mackevičius ir Robertas Rimas pademonstravo savo laimėjimų metodus.

Šiais mokslo metais mokiniai turėjo progos dalyvauti tarptautiniame kalbų konkurse, tarptautiniame Dainų ir Šokių Festivalyje, taip pat katalikų jaunimo konferencijoje.

Vieną šeštadienį, po pamokų visa mokykla nuvyko čiuožti Copps Koli-ziejuje. Hamiltono "Rock" stotis pranešė, kad tos stoties šventėje dalyvauja lietuvių mokyklos mokiniai. Šiais metais birželio mėn. 5 d., 14 vaikų priėmė Pirmąją Komuniją Hamiltono Aušros Vartų Parapijos bažnyčioje.

PARAMA KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
4.75% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius	paskolas nuo 7.75%
5.25% už 1 m. term. indėlius	už nekilnojamo turto
5.25% už 2 m. term. indėlius	paskolas (mortgages):
5.75% už 3 m. term. indėlius	su nekeičiamu
6.00% už 4 m. term. indėlius	nuošimčiu
6.00% už 5 m. term. indėlius	1 metų 7.25%
5.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	2 metų 8.00%
6.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	3 metų 8.25%
6.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
7.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	
7.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
7.50% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	su keičiamu nuošimčiu
6.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų 6.25%
6.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	(variable rate)
7.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
7.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
7.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.50% už OHOSP (variable rate)	
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
3.50% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000	
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai - nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniai - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniai nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.75%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 5.25%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 5.25%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.25%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 5.75%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.00%	Su nekeičiamu nuošimčiu
5 metų term. indėlius 6.00%	1 metų 8.00%
1 metų GIC-mėn. palūk. 5.50%	2 metų 8.50%
1 metų GIC-met. palūk. 6.00%	3 metų 8.75%
2 metų GIC-met. palūk. 6.50%	Su keičiamu nuošimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 7.00%	1, 2 ir 3 metų 6.25%
4 metų GIC-met. palūk. 7.25%	
5 metų GIC-met. palūk. 7.50%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.00%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.00%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.25%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.50%	
Taupomąją sąskaitą 3.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.50%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000. dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis kapitalas nелеciamas. Tik palūkanos gali būti skiriamos lietuviškai veiklai.

Sudarydami testamentus, prisiminkime Kanados lietuvių fondą (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo narius - aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Aukos siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Žinokime kad:

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

ALTERNATYVINĖ GYDYMO KLINIKA

Bloor West Village

Gydomi ūmūs ir chroniški susirgimai. Pacientai priimami iš anksto susitarus tel: (416) 760-9445. Galima iškviesti į namus.

Darbo valandos: 9:30 r. - 8:00 val. v.

Gydytoja - naturopatė DANUTĖ TURČINSKIENĖ, 256 A Durie St., Toronto, Ont. M6S 3G3

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prasome skambinti tel: 233-4446

Narys "Better Business" bluro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

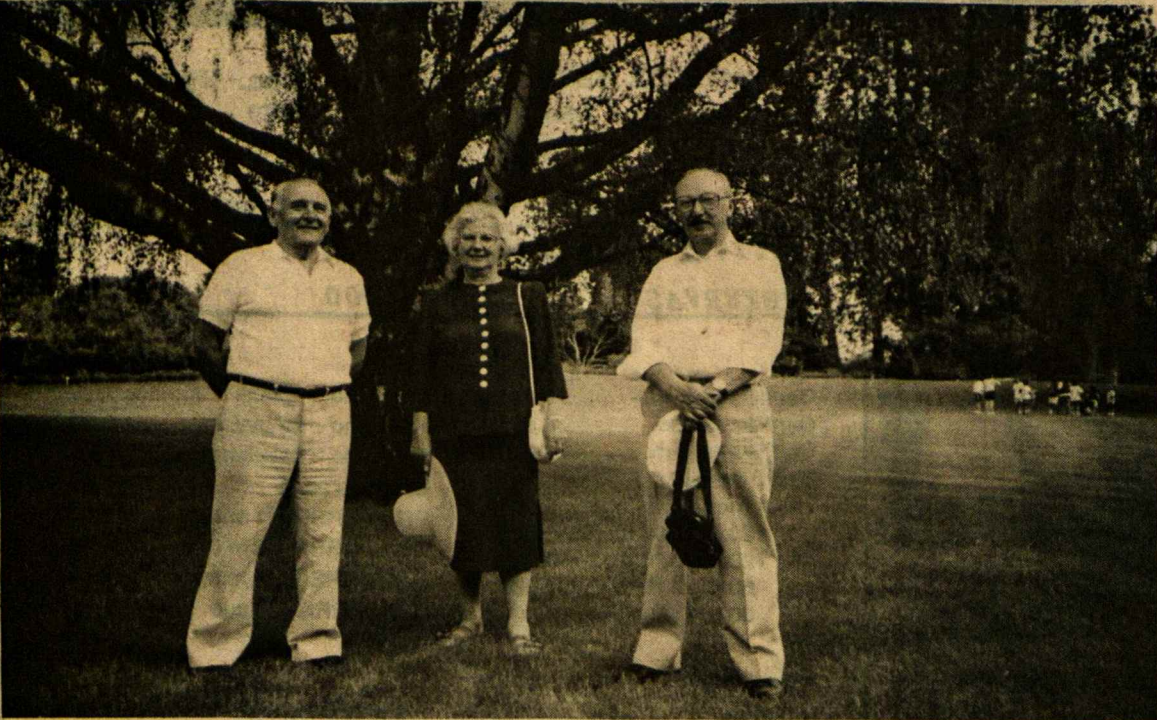
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

Kairėje:

sol. Antanas Keblys su Terese ir Alfonsu Viskantais Pencticton'o Botanikos sode ir medelyne

SU KELIONĖS LAZDA RANKOJE...

Kaip tam "amžinajam žydui" dega kojų padai, jei ilgėliau sustojų vietoje. Atrodo, kad ir aš pasidariau panašus nenuoroma. Taigi, š.m. gegužės 6d. apleidžiu savąjį miestą ir Dorval orausti, pasileidžiu tolmon ir idomion kelionėn į San Jose, Kalifornijos link. Amerikonų pasieniečių atliekami formalumai trumpi ir korektiški. Lėktuve patarnavimas puikus. Bet čia, nors ir tarpvalstybinis skridimas, jau veltui nebeduoda stipriųjų gėrimų ir už juos reikia mokėti 3-4 dolerius. Ši kartą - kanadiškusi. Kiti visi gėrimai ir maistas dar duodama veltui.

Teko skristi per visą Amerikos kontinentą iki Ramiojo vandenyno. Pir - mas sustojimas Čikagoje. Čia išleidžia ir priima keleivius ir po trumpos pertraukos esame vėl padangėje. Lėktuve daug tuščių vietų. Antras sustojimas irgi trumpas, jau Kalifornijoje. Pagaliau buvo pasiektas ir mano kelionės tikslas - San Jose. Čia buvau iškviestas koncertuoti.

San Jose aerodrome mane pasitinka dr. E. Sterling su savo žmona, soliste Marika ir priglaudžia mane savo puikioje ir dekoratyviniais medžiais paskendusi rezidencijoje, kur praleisiu savaitę laiko.

Dr. Sterling su ponia, savo puikiu limuzinu apvežiojo ir aprodė apylinkės idomybes. Motinos Dienos

proga nuvažiavome į San Francisco (70 mylių nuotolis). Pervažiavome tą išgarsintą tiltą "Golden Gate". Ant tilto pilna pėsčiųjų. Nuo jo vaizdas tikrai gražus. Jį pervažiavę dar nuvažiavome 30 km. į gražų restoraną ant vandenyno kranto. Iš jo matėsi tolokai esanti sala Alcatraz, buvęs sunkiųjų darbų kalėjimas, o dabar muziejus. Sakoma, kad iš jo tik trys kaliniai tesugebėjo pabėgti ir nežinia, ar jie pasiekė krantą, ar buvo srovės nunešti į vandenyną.

Apžiūrėjome San Francisco miesto idomybes, Kiniečių kvartalą (čia pasijunti kad esi kažkur Azijoje), "Fishermans Warf" ir kitas idomybes, bent pro automobilio langą. Miestas svarus, idomi statyba, prie namų gėlynai ir daug gražių parkų. Beveizint ir besigrozint, atriedėjo laikas grįžti į San Jose, nes vakare turėjome bilietus į teatrą. Teatro pastatas tiek iš lauko, tiek viduje - įrengimai puikūs. Lauke fontainai ir gėlynai. Klausėmės "Fidler on the Roof" ("Smuikininkas ant stogo"). Šio kūrinio pastatymas puikus. Teko tikrai pasidžiaugti jų meistriška vaidyba, ir buvo juoko iki ašarų.

"Mission College", kur daviau koncertą, randasi Santa Clara vietovėje. (Šiame krašte miestelių ir miestų pavadinimai yra šventųjų vardais).

Šioje kolegijoje mokosi

18,000 studentų. Vien muzikos įvairias šakas lanko virš tūkstančio studentų - jaunimo ir suaugusių. Šios kolegijos užduotis yra nuolatinis tobulinimasis (continous education). Ne visose mokslo sakose gali išgyti bakalauratą, - Bakalaurato laipsnį.

Teko klausytis orkestro, solistų ir chorų atliekamų kūrinių. Nemažai studentų mokosi įvairių kalbų, kompiuterių aptarnavimų, socialinių mokslų ir daugelį kitų. Panašios kolegijos išbarsytos po visus Kalifornijos miestus. Vieni specializuojasi vienos mokslo sakose kiti - kitose. Studentams yra didelis pasirinkimas kur studijuoti.

Šioje "Mission College" gana giliai yra studijuojama muzika. Muzikos departamento vyriausiasis direktorius yra dr. Eugene Sterling. Jis ir jo žmona solistė Marika mane iškviatė atlikti programą ir supažindinti studentus ir publiką su lietuvių folklorine muzika gegužės 10 d.

Širdžiai buvo malonu, kad šioje muzikos katedroje pirmą kartą skambėjo lietuviškų kanklių ir birbynių daina. Publika labai domėjosi lietuviškų instrumentų savitu skambesiu, liudišku dainų išreiškiu bei pačia lietuvių kalba, jos kilme.

Susipažinimui buvo išstatyti liaudies instrumentų

fotografijos, nuotraukos. Buvo nusivežta kasetė, kurią pereitais metais Klaipėdoje įgrojo docento Vytauto Tesecko liaudies instrumentų orkestras ir su jos pagalba dainavau. Puikų ir tikslingą dainų vertimą padarė Gražina Fuksienė.

Po koncerto, su rengėjų kviestiniais svečiais, sugužėjome į netoliese esantį puikų restoraną dar pasidalyti išpūdziais ir artimiau susipažinti.

Gegužės 12 d. vėl tenka apleisti savo malonius globėjus ir jie mane pristato į San Jose aerodromą tolimesnei kelionei. Kelionė iš čia į Los Angeles trumpa, tik 1 valandos skridimas. Beveik nėra laiko nei kavos puoduko išgerti. Los Angeles aerodrome pasitinka dukterėčios vyras ir besinekučiuojant atsidanginame į jų puikius namus.

Los Angeles pakelėse matosi didžiuliai siurbliai, siurbiantys iš žemės naftą. Keliai jau atremontuoti. Būnant tenai, oras buvo vėsokas ir dažnai reikėjo šiltesnį rūbą užsivilkiti. Pakelyje matėsi puikūs daržai ir pilna dirbančių žmonių, kurie rinko braškes ar kitas sodų gėrybes. Juk to krašto vaisiai pasiekia ir mus. Teko paragauti tik ką surinktas saldžias braškes ir kitus vaisius.

Su dukterėčios šeima papiknikavome prie Ramiojo Vandenyno bei apvažinėjome gražias žydinčių medžių ir gėlynų apylinkes. Maudytis neteko, nes vandenynas dar neišilęs.

Aplankiau ir buvusį montrealietį, gražiai išikūrusį Albina Markevičių jo namuose Santa Monikoje. Per tą žemės drebėjimą jo namas tik truputį nukentėjo, bet visi tauriųjų gėrimų indai susikūlė ir, kaip jis sakė, net rūsin sunkėsi. Jis siūnia linkeimus tiems montrealiečiams, kurie jį dar prisimena.

Atėjo laikas prė trumpos viesnagės apleisti ir juos, nes dukterėčia užporos dienų vyksta Lietuvos aplankyti savo tėvų ir giminių.

Los Angeles aerodrome atsisveikinome ir aš skridau atgalios į San Jose, kur persėdame. Nuo čia vėl skrendu "American" oro linijos lėktuvu. Šiuo kartu skrendant aptarnavi-

Iškeliauvus į Anapus po ilgos ligos

A + A

ONAI PETRAUSKAITE-MYLIENEI

nuoširdžiai užjaučiame Jos vyrą AUGUSTĄ, "Nepriklausomos Lietuvos" laikraščio administratorių ir darbuotoją -

"NL" VALDYBA, REDAKCIJA ir DARBUOTOJAI

Šaulei

A + A

ONAI MYLIENEI

mirus,

Jos vyrą - kuopos pirmininką AUGUSTĄ broliškai užjaučiame -

L.K. Mindaugo Šaulių Kuopa

Klubo nare

A + A

ONAI MYLIENEI

mirus,

vyrą AUGUSTĄ nuoširdžiai užjaučiame -

"NIDOS" KLUBO VALDYBA

mas ir maistas nekoks. Kaip keista, iš Montreale skrendant tos pačios kompanijos lėktuvu, aptarnavimas buvo puikus, o čia - žymiai blogesnis.

Atskridus į Vancouver'į, turėjau keisti lėktuvą. Maniau, kad reikės laukti keletą valandų skridimui į Pencticton, B.C., bet atsirado lėktuve laisva vieta ir beteko laukti tik kelio-liko minučių. Iš čia jau naudojame dvimotorį propelerinį lėktuvą, kuris per aukštuosius kalnus nudangins į reikiama vietą.

Skrendant, lėktuve kapitonas praneša, kad kilsim į 18,000 pėdų aukštį ir debesis nevalgins mūsų su savo nemalonių kratymu. Taip ir buvo, nes apacioje matėsi tiršti debesis.

Pencticton'e norėjau aplankyti buvusius montrealiečius Teresę ir Alfonsą Viskantus, kurie čia jau patogiai isikūrę.

Alfonsas atvyko su istaingu savo Buick'u mane paimti iš aerodromo. Buvo malonu jį matyti ir susitikti jau kitame svieto krašte. Kelias į jo rezidenciją labai trumpas ir namuose sutikau mūsų laukiančią jo žmoną Teresę.

apiprausia augančius medžius. O šie medžiai stypso lyg kokių katedrų bokštai išsišovę į padanges, ieškodami, per savo tankumą, saulės spindulių. O virš aukštųjų debesų, kalnų keteros dar prilaukia sniegą ir jis tirpdamas, upeliais leidžiasi žemyn į ežerus.

Patsai miestas nėra vienas iš didžiųjų (25,000). Virš jūros paviršiaus iškils apie 1000 pėdų. Plėstis nelabai turi kur, tai lipa į kalnus ir statosi.

Čia būnant, įdėd aprodė miesto žymybes. Nuvažiavome į valstybės išlaikomą botanikos sodą ir medelyną Kiek čia įvairių medžių, ir gėlių, ir krūmų! Vieni apsiukrovę žiedais, o kiti jau spėję nužydėti. Čia placios ir gerai prižiūrimos pievos, susirinkę žmonės piknikauja bei kartu džiaugiasi neišpasakytu gamtos grožiu ir ramybe.

Važiavome į aukštuosius kalnus, kur viršūnėse dar apstu sniego. Aukštis - arti dviejų kilometrų. Į juos važiuojant, keičiasi augmenija ir kuo aukščiau, tuo mažiau jos, medžiai tere pasipuošę žaliais lapeliais. O apacioje, aukštuose, dar tik pumpurai matėsi.

Nuvykome ir į garsiąją Apex vietovę, kur žiemos metu slidinėjimui lankosi. Čia būnant užpuolė kruša ir turėjome slėptis po pastoge.

Važinėjant po apylinkę, matėsi negailestingai iškirsti miškai. Tas nuogumas krenta į akis ir matai žmogaus gobsumą. Bet, atrodo, kad valdžia pradeda suprasti ir priverčia medkirčių kompanijas sodinti ir apželdinti tas nuogas vietas. Teko sutikti jaunus žmones, kurie gyvena miško viduryje ir sodina medelius. Ne be reikalo indėnai sto- / nukelta į 8 psl...../

Pencticton miestas yra prisiglaudęs tarp kalnų ir dviejų ežerų Skaha ir Okenagan bei Okenagan upės. Apylinkėse pilna sodų, kur auga vyšnių, obelių, kriaušių, persikų, abrikosų medžių ir vynuogynai. Čia nemažai gamina ir B.C. vyną. Gaila, kad neteko jų gamybos vynu paragauti, nes mano šeimininkas irgi gamina puikų vyną...

Ši vietovė yra dar dykumų tėsiny. Žemė labai derlinga, bet reikia nuolat laistyti, kitaip viskas išdžiūsta. Oro drėgmė retai teprašoksta 50%. Kalnų viršūnėse debesis tankiai

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"TALKA", LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	3.00%
santapas	2.00%
kasd. pal. taupymo s-ta	1.50%
90 dienų indėlius	5.00%
1 m. term. indėlius	6.25%
1 m. term. ind. mėn. pal.	5.75%
3 m. term. indėlius	6.75%
5 m. term. indėlius	7.75%
RRSP ir RRIF (pensijos)	2.50%
RRSP ir RRIF 1 m.	6.25%
RRSP ir RRIF ind. 3 m.	6.75%
RRSP ir RRIF ind. 5 m.	7.75%

IMAME UŽ:	
asmenines paskolas	9.50%
nekiln. turto pask. 1 m.	7.75%
nekiln. turto pask. 3 m.	10.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Maurice Electricite Ltee
Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5
TEL: 366-5484

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA, DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS
Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res. 729-2446

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR
7725 GEORGE STR., LASALLE, QUE. H8P 1C5
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai aptarnauja lietuvius.
Darbas garantuotas, ir prieinamomis kainomis.
Tel: 364 1470 Fax: 364 1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
FUNERAL HOME
J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956
Modernios Kopyčios

montreal

MIRUSIEJI:

● **ONA PETRAUSKAITĖ-MYLIENĖ**, po ilgos ligos, mirė birželio mėn. 15 d.

Liko vyras Augustas, 2 seserys, brolis Jonas, kiti giminės Lietuvoje ir Kanadoje.

Po apeigų Aušros Vartų P-jos bažnyčioje, palaidota Lietuvių Šv.Jono Kapinės, Mississauga, Ont.

Montrealyje ji apie 30 metų buvo aktyvi šaulė. Užjočius artimiesiems.

● **A.a. Onos Mylienės** atminimui Vaikų Tėviškės Namams Lietuvoje Sofija SKUCIENE aukojo \$30.

● **Aldona GUDAITĖ**, Baigė McGill U-te Teisės studijas ir egzaminus išlaikius su garbės pažymėjimu, gavo Bachelor of Law laipsnį "Civil Law" srityje. Ji priimta į "Board of Notary", priklausantį "University's Scholar" sąrašui. SVEIKINAME.

PANEVŽIO GYDYTOJŲ SAJUNGA DEKOJA

Montrealio lietuvių išsiustas medicinos reikmenų talpintuvus pasiekė Panevėžio Ligoninė birželio pabaigoje.

Per KLB Montrealio A-kės V-bos pirm. Arūnų Staškevičių gautas gražus padėkos laiškas. Jame rašoma: "...Su dideliu pasitenkinimu noriu Jums pasakyti, kad visos šios vertybės mums ir ypatingai mūsų ligoniams bus nepaprastai naudingos. Todėl Jūsų labdaringa pagalba bus didelė pasipirtis Respublikinei Panevėžio Ligoninei, Vaikų Poliklinikai ir Moterų Konsultacijai. Respublikinė Panevėžio Ligoninė gydytojų, Panevėžio Gydytojų Sąjungos, medicinos seserų vardu, esu nuoširdžiai dėkingas Jums, KLB-

nės Montrealio Apylinkėi, BAXTER bendrovei, Montrealio lietuvių Kredito Unijos valdybai ir jos pirm. Rūtai Pocauskaitei-Rudinskienei."

Toliau rašo: "Noriu Jus užtikrinti, kad nei vienas iš daiktų, kuriuos Jūs padovanojote, neatsirado juodojoje rinkoje, ar buvo parduotas. Nemažai medicininių priemonių yra tokios, kokių mūsų ligoninė niekada anksčiau nėra turėjusi.

Problemų su talpintuvu atvežimu iš Rygos, bei su multininkais neturėjome, kadangi dokumentuose buvo nurodyta, kad tai yra humanitarinė pagalba".

Pasirašė Panevėžio Gydytojų S-gos pirmininkas Aukštas Morkevičius

ANSAMBLIS "ULA" DALYVAUS DVIEJUOSE KANADOS FESTIVALIUOSE

Mišrus Folklorinis Ansamblis ULA iš Lietuvos, susidedantis iš 27 narių, kviečiamas Kanados Folklorinio Instituto, atvyksta į Kanadą ir birželio mėn. 30- liepos 4 d.d. dalyvaus Hamiltone Folkloriniame Festivalyje.

Į Montrealį žada atvykti liepos mėn. 5 d. ir čia išbus 3 dienas.

ULA koncertuos AV P-jos salė TREČIADIENI, LIEPOS mėn. 6 d., 7 val. v. Įėjimas-\$7. Kviečiami VISI!

Liepos 8 d. ULA dalyvauja Drummondville Que., Tarptautiniame Folkloro Festivalyje.

Smulkesnės informacijos gaunamos pas Arūnų Staškevičių, tel:347-0583; Regina Brikenė, tel:744-4543 arba Petrą Adamonį, tel: 722-3545.

DĖMESIO: sekantis "NL" numeris pasirodys rugpjūčio mėn. pradžioje. Raštinė veiks atostogų metu."NL"

ULA yra koncertavusi Prancūzijoje, Norvegijoje, Vokietijoje, Latvijoje ir Estijoje, daugiausia su žemaitiško folkloro kūryba.

DAR VIENA JAUNA PORA S.m.birželio mėn. 18 d., šeštadienį, Montrealio Aušros Vartų P-jos bažnyčioje žiedus sumainė Darius Piečaitis ir Michelle Birtz.

Darius- dirba UPS bendrovėje vedėjo pareigose, Michelle- farmacijos srityje Gyventi lieka Montrealyje. Vestuvių programą pravedė buvęs montrealietis- dabar bostoniškis, Jonas Valiulis, vyr.pabroliu buvęs Paulius Murauskas.

Vestuvių vaišės dalyvavo 120 svečių, nemaža buvo atvykusių iš toliau: buvę montrealiečiai- Algis Kličius su žmona iš Atlantos, JAV, Marytė Adamonytė-Rekašienė iš Minesotos, JAV, Daniaus krikšto

tėvas Kęstutis Rudžiauskas, nemaža torontiečių ir otaviškių draugų.

Nors gyvenimo sąlygos išsklaidė nemažą montrealiečių lietuvių, tačiau, kartu praleistos vaikystės- jaunystės dienos arba ansambluose, arba šeštadieninėje mokykloje, skautiškose programose ir stovyklose, bendruose visų mūsų lietuviškuose renginiuose, surišo tuos jaunuolius-jaunuoles šiltais draugystės ryšiais ir sutraukia vėl juos į gimtąjį miestą, šaunųjį Montrealį ypatingomis progomis.

Linkime jaunai Daniaus ir Michelle Piečaitių porai linksmo ir laimingo gyvenimo! b.

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA
RUGPJŪČIO mėn. 14 d. **SEKMADIENI.**
KVIEČIA Į TRADICINĘ ŠAULIŲ GEGUŽINĘ,
kuri rušiama
ST. IR G. RIMEIKIŲ VASARVIETĖJE
RIGAUD BAY, Celine St.
Programoje:
Vėlavos pakėlimas, Pamaldos,
Muzika, Loterija, Vaišės
VISUS maloniai kviečiame. Valdyba

AS F
EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ.
Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnavimą, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu norite, kad siuntiniai būtų paimti iš Jūsų namų. Siuntiniai priimami, kaip ir anksčiau, **TREČIADIENIAIS**, nuo 9 val. r. iki 7 val. v.
Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS.
TEL: 937-9898
1450 rue DE SEVE,
MONTREAL H4E 2A7
Vytautas Gruodis, Jr.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laikui (storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu
1449 rue St. Alexandre Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6
Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY Rd.
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5
Tel: 481-6608

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830
FAX: 514-766-1349.
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
AKTYVAS virš \$29,000,000;
REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. -	6.50%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m. -	6.75%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m. -	7.00%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.00%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	6.50%
180 d. - 364 d.	5.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	6.75%
120 d. - 179 d.	4.50%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	7.00%
60 d. - 119 d.	4.50%	RRIF-RRSP - taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	3.50%		

IMA UŽ:

Neklin. turto:		asmenines - nuo	7.25%
1 metų	7.75%		
2 metų	8.25%		
3 metų	8.50%		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

/.....atkelta iš 7 psl.

SU KELIONĖS LAZDA...

jasi piestu dėl tų miškų naikinimo.

Čionykščių sodų derlius, vyšnios, išsirpsta jau birželio antroje pusėje ir taip palaipsniui sodai atiduoda pribrandinę, išsirpinę savus vaisius, žmonių naudojimui. Be to, čia yra puikus kampelis, o ir nemaža žmonių suranda sezoninį darbą. Ne mažai žmonių čia praleidžia atostogas. Pilnos paėzerės viesbučių. Atrodo, kad jie gerai išsilaiko ir uždirba.

Čia būnant, per kuri langą žvelgsi, vis matai žaliuojančius kalnus ir kalnelius. Nėr nuobodžių vaizdų. Kai užvažiuoji kalnų viršūnėn, pamatai tyvuliuojančius ežerus ir iš jų ištekančius upelius. Ežerai užveisti upėtakiais. Čia gali mėškerioti, jei turi leidimą ir gali sugauti tik šešias žuvelas. Žinoma, niekas nesuvoks, kiek ant keptuvės atsidūrė. Man būnant, pasklido žinia, kad žvejys pagavo 4.3 kg. upėtakį ežere. O užklaustas, ką naudojo ant kalbiuko, tai neišdavo paslapties. Teko bent kiek pamiklinėti kojas, laipiojant į kalnus ir padarant kelių kilometrų žygį.

Tuo pačiu teko aplankyti ir kitus buvusius montrealiečius - p. Teresės seserį su jos vyru. Jie čia išsikūrė jau prieš keletą metų. Šiaip atrodo, kad tik kelias lietuvių tera suradę ši gražų kampelį.

Atėjo laikas atsiveikinti.

ti su vaisingais šeiminiškais. Jiedu prisatė mane į Penticton aerodromą, jau kelionei namų link. Atsisveikinau ir tariau iki pasimatymo kitais metais, jei dar Aukščiausias neuždarys gyvenimo knygos.

Atidaviau savo kelionmaišį ir jo nematysiu iki Montrealio, o kiti - nemažiau sunkūs - keliaus su manim. Čia p. Teresė prikrovė savo įvairių konservuotų vaisių. Tai tas venziukas pasidarė sunkokas. Bet čia ir vėlėi geras kanadiškas patarnavimas. Atiduodi dar lauke ir jį tarnautojai pakrauna į lėktuvo saugyklą, ir iki Calgary miesto nereikia juo rūpintis.

Lėktuvais, kad ir dvimotoris propelerinis, bet šauniai dangina per Rocky kanlyną. Veizi žmogus žemyn ir matai jų snieguotus pakaušius. Debesuotumas mažas, tai geras matumas. Lėktuvais nusileidžia tik vieną kartą ir štai jau Calgary miestas. Čia vėlėi reikia pakeisti lėktuvą į sprausminį ir leistis per Kanados platybes į Torontą, o iš ten - į Montrealį. Visgi graži ta mūsų šalis ir koks biesas apsuoko kvebekiečiams galvas iš jos pabėgti ir suardyti šį gražų kraštą...

Atvykus Montrealin, pasitinka mano prietelius, kuris rūpinosi ir sutvarkė tą mano maršrutą - kelionę. Kai iš Penticton išvažiavau, ten buvo virš 30° šilumos, o čia atradau tik 3° šilumos ir šaltą lietų. Na, bet namai namais palieka ir gera į juos grįžti.

A. Keblys

PADĖKA
Žmonai
A + A
ONAI MYLIENĖI
iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai dėkoju kleb. kun. J. ARANAUSKUI, SJ, kun. K. AMBRASUI, SJ, už pamaldas, kleb. J. STAŠKUI už palydėjimą į kapines;
Sol. A. KEBLIUI, choristams A.Z. URBONAMS, J.A. IŠGAINAIČIAMS už giedojimą;
L.K. Mindaugo Šaulių Kuopai už tarnybą.
Vlado Pūtvio Šaulių Kuopai už atsiveikimą.
Dėkoju visiems pareiškusiems užuojautą rasta, žodžiu ir užsakytais Mišias.
Nuoširdus Ačiū St. Remeikiams ir talkai už pusryčių paruošimą ir patarnavimą.
Visados dėkingas už Jūsų parodytą nuoširdumą -
Vyras: AUGUSTAS MYLĖ.

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Que.
H8P 1N5; tel:364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
Dantų dr. J. MALIŠKOS mūras
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

ROYAL VICTORIA HOSPITAL,
687 Pine Ave, West,
Montreal, Que. H3A 1A1
Tel: (514)-842-1231, Ext. 1663

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.
4589 Park Ave.,
Montreal, Que. H2V 4E4
Tel: (514)-842-9211.

Advokatas ROMAS IŠGANAITIS
822 Ile de France, St. LAMBERT, Que, J4S 1T7,
tel: 465-1538
arba
8606 Central str., kamb. 205, LASALLE, Que, H8P 1N5,
tel: 364-4282

Notarė
RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
Montreal, Quebec, H3B 2V6
Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

40 METU
NIEKO YPATINGO, LYGINANT SU ISTORINĖMIS SUKAKTIMIS.
Tačiau yra padirbėta, norint išsilaikyti versle 40 metų prie įvairių krasto ekonominių pasikeitimų, prie Québec'o provincijos politinio nepastovumo.
Todėl AČIŲ tariame visiems klientams, kurie istvėrė įvairius laiko bandymus, o abejojančius kviečiame pasitikėti.
Su įgyta patirtimi parūpinsime tikslų ir greitą patarnavimą draudimo reikaluose.
Joana Adamonis - Associate Insurance Broker,
Donna Svraka - Associate Insurance Broker
Petras Adamonis - Chartered Insurance Broker.
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel.: 722-3545